

OB OTVORITVI VI. MEDNARODNEGA SEJMA TEHNIKE V BEOGRADU

tovariš Tito našim gospodarstvenikom

V torek dopoldne je predsednik Tito slovesno odprl v Beogradu mednarodni sejem tehnike. Po ogledu razstavljenega blaga in izdelkov naše in tuje industrije se je sestel v prostorih uprave Beograjskega sejma z direktorji in predstavniki gospodarskih organizacij, ustanov in podjetij iz vse države in se z njimi razgovarjal o gospodarsko-političnem položaju naše dežele. Iz nagovora tovariša Tita zbranim gospodarstvenikom povzemamo nekaj misli.

»Dovolite mi, tovariši, da izkoristim to priložnost in da vam, vodilnim kadrom naših podjetij in ustanov, povem nekaj besed. Ne maram, da bi nastal vtis, da direktorje in vodilne kadre samo gram. Za vodilne kadre, ki dobro delajo, imam tudi pohvalne besede. Če jih kdaj gram, se to nanaša na manjši del vodilnih kadrov, ki narobe pojmujejo svoje obveznosti do skupnosti — želel pa bi, da bi do tega sploh ne prihajalo, ker mi je zaradi tega težko.

Kaže, da pri nas nekateri ljudje narobe pojmujejo kritiko nekaterih pojavov, za katere ni nujno, da obstajajo. Ti ljudje namreč zdaj mislijo, da je treba toliči frontalno, da je treba toliči tudi po tistem, ki ni nič kriv.

Tovariš Tito je nato govoril, da morajo vodilni kadri v gospodarstvu zaradi neizdelanih in pomanjkljivih predpisov sprejeti nase marsikatero težavo in je zato tudi večkrat prišlo do napak. Vendar pa je treba pri tem ločiti objektivne napake pri delu od namernih iskanj luknenj v predpisih, kadar ti niso bili dovolj jasni in izdelani. Nato je nadaljeval:

»Danes bi hotel tu povedati vsem tistim, ki bi radi oblatili naše najboljše ljudi, ki ne glede na to, da včasih zagrešijo tudi kake napake, dajejo od sebe vse, hotel bi povedati vsem, ki hočejo kratko in malo zlonamerno potvrditi mojo kritiko in sploh kritiko ter direktive, ki jih dajemo, da bi odstranili, kar je zanič — da se motijo, če mislijo, da je zdaj prišel čas, ko bomo v Jugoslaviji lovili čarovnice. Ne! Tega ne maramo, pač pa si bomo vztrajno prizadevali, da bi odstranili pomanjkljivosti, ki ovirajo nadaljnji pravilni razvoj naše socialistične graditve. Pri tem

nam lahko pomagata vi, pa tudi vsi naši tovariši spodaj, vsi naši delovni ljudje, delavci, tehniki, inženirji. Pri tem nam morate pomagati prav vsi.

Predsednik Tito je nato govoril o zunanjih činiteljih, ki vplivajo na razvoj naše ekonomike, na odvisnost notranjega razvoja od teh zunanjih činiteljev in o našem gospodarjenju ter planskih ukrepih s tem v zvezi. Posebno je govoril o nenačrtnosti in premalo utemeljeno ustanavljanju podjetij za določene vrste izdelkov, s katerimi je trg že prezasičen. Takšne gospodarske organizacije bodo morale ali preusmeriti proizvodnjo na rentabilno področje ali pa jih bo treba zapreti, če ne morejo na zeleno vejo. Zlasti pa je še s tem v zvezi poudaril orijentacijo na izvoz, čeprav je to težavna naloga in zahteva od delovnih kolektivov več naporov, boljše gospodarjenje in še posebno kvaliteten izdelek ob zmanjšanju proizvodnih stroškov. S tem v zvezi je dejal:

»Zmanjševanje proizvodnih stroškov pa je odvisno od številnih in različnih činiteljev. Od notranje organizacije podjetja, od kooperacije med manjšimi podjetji in drugega. Imamo množico majhnih podjetij iste vrste. Poslušajte, majhne serije se danes več ne splačajo in se je treba zato združevati. Velika podjetja — in okrog njih manjša, vse to mora biti en kolektiv, en sam proizvodni kolektiv. Ili je treba v to smer. Kadar gre za izvoz, si je treba prizadevati, da bo to serijska proizvodnja velikih razsežnosti, ne pa drobna, ker z njo ni mogoče iti ven. Kakšna — to je za primer — je proizvodnja, ko izdelas dva tisoč avtomobilov ali traktorjev na leto? To ni nič! Danes gre na sto tisoč — tedaj lahko izvažas, tedaj bodo proizvodni

stroški manjši, tedaj lahko upaš, da boš uspešno konkuriral. Mi se kajpada še ne moremo lotevati serij s sto tisoč kosi, lahko pa se lotevamo z deset tisoč. In zato je potrebno združevanje, kooperacija. Treba je ustvarjati tako imenovana podjetja-hčerke, ki obstajajo tam, kjer nastajajo okrog velikih manjša in poteka med njimi delitev dela. Tudi mi lahko začnemo delati tako.

Predsednik Tito je nato govoril še o splošnem gospodarskem položaju v deželi in poudaril, da nismo več ubogi, treba je le dobro gospodariti in vsklajevati proizvodnjo in potrošnjo, spraviti v razumne okvire osebne dohodka in razumno razvijati naprej naše

gospodarstvo brez prehitvevanja možnosti.

Posebej je poudaril veliko in odgovorno nalogo vodilnih kadrov, ki ne smejo dovoliti, da bi prihajalo do različnih ekscesov in anomalij in morajo biti prvi v boju za ureditev razmer in odstranitev ugotovljenih napak. Zlasti se je zadržal na problemu proučevanja tržišča — posebno zunanjega — kar je bilo doslej zelo pomanjkljivo in nam je prineslo veliko škodo. Omenil je izredno škodljivo konkurenco na zunanjem trgu med našimi proizvajalci in dejal, da tega posledice bomo več trpeli. Kakor je konkurenca na notranjem tržišču (Nadaljevanje na 3. strani)

OBČINSKA UPRAVA MORA POSTATI ČEDALJE BOLJŠA DRUŽBENA STROKOVNA SLUŽBA

Koncentracija dela in poslovanja

Vsklajevanje uprave in družbenih služb z načeli novega gospodarskega sistema, načeli delitve čistega in osebnega dohodka ter z novimi ukrepi, predpisi in priporočili

V koprskem okraju so se lotili temeljitega analitičnega proučevanja vloge, dela in poslovanja občinskih uprav. Ob pomoči republiškega sekretariata za občo upravo in tajništva okrajnega ljudskega odbora so analizo opravili najprej v občini Ilirska Bistrica. Potem ko so proučili notranjo organizacijo poslovanja in sistemizacijo delovnih mest, se je očitno pokazalo, da je treba in da je mogoče izvesti v poslovanju uprave koncentracijo dela. Enakega analitičnega proučevanja se bodo zdaj postopoma lotili tudi v ostalih komunah koprškega okraja, da bi tako občinsko upravo kot družbeno službo vključili v razvoj družbenih odnosov, jo pocenili in strokovno izboljšali.

Na sedanji stopnji socialističnih družbenih odnosov je čedalje bolj očitno, da postaja državna uprava bolj in bolj družbena strokovna služba, namenjena izključno državljanom in njihovim organom in organizacijam. Postopoma zapušča pozicije »državnega aparata«, sistem meznih odnosov ter prehaja na delitev dohodka. Tudi v upravi se čedalje odločneje uveljavlja načelo samoupravljanja in kolektivne odgovornosti za delo. Za sedanjo organizacijo uprave ljudskih odborov v koprskem okraju lahko ugotovimo, da njene delovne metode v celoti ne ustrezajo novim družbenim odnosom. Uprava je še vedno vse preveč »aparat« in premalo družbena strokovna služba, ki naj pomaga državljanom, da dosežejo svoje zakonite pravice in izpolnjujejo zakonito določene dolžnosti, strokovna služba, ki naj pomaga organom družbenega samoupravljanja, da v mejah zakonitih pravic in dolžnosti izvršujejo svojo družbeno odgovorno nalogo. Uprava je v tem smislu še preveč zaprta vase in svoje administrativno delo, nekoliko odmaknjeno od sedanje preobrazbe družbenih odnosov.

V upravi še ni vedno in povsod uveljavljena: 1. organizacija, ki ustreza nalogam posameznih upravnih organov, 2. zasedba delovnih mest, ki bi ustrezala načelu polne zaposlitve uslužbencev, 3. organizacija dela, ki bi zagotavljala učinkovito in ekspeditivno izpolnjevanje nalog in 4. metode dela, ki morajo biti takšne, da omogočajo stalno izboljševanje strokovnih služb za državljane in njihove organizacije. Treba se je namreč zavedati, da današnja uprava ne prenese več samo suhe strokovnosti, ki se togo ravna po črki zakona, ne zna pa najti v zakonu duha in namena, ki ga je treba doseči. Ta suha strokovnost je bolj ali manj apor-



Tovariš Tito! Tisočkrat in milijonkrat smo Te že takole poklicali, smo Ti takole rekli — tovariš Tito! V največji stiski in trpljenju smo izgovarjali Tvoje legendarno, znamenito, zgodovinsko ime, vsi, ki smo Te poznali, in vsi, ki Te nismo poznali, čutili, da si naša velika in edina vera v svobodno življenje, vera v boj, s katero so se na smrt obsojeni jugoslovanski narodi pretolkli pod Tvojim vodstvom v prostost in samosvoje življenje. Tisočkrat in milijonkrat smo izgovarjali Tvoje ime, ko smo porušeno, požgano, s krvjo prepojeno in izmučeno domovino dvigali iz barbarskega razdejavanja. In tisočkrat in milijonkrat vsa ta leta izgovarjamo Tvoje ime, ko svobodni in neodvisni, veljavni doma in v tujem svetu gradimo, oblikujemo in samosvoje kujemo socialistično domovino. Ko Ti ob rojstnem dnevu od vsega srca voščimo dobrega zdravja in vroče želimo, da nas še dolgo vodiš, znova vzklikamo: Ti, naš tovariš Tito!

litična, nasprotna družbeni vlogi in pomenu uprave. Prav tako današnja uprava ne prenese izključnega praktičizma, ki vodi v birokracijo in paragrafarstvo. Obe skrajnosti sta kajpada škodljivi. Prava strokovnost je politična, torej tista, ki ni sama sebi namen, ampak pomaga v okviru zakonitosti graditi socialistične družbene odnose.

Političizacija uprave pa seveda ne gre istovetiti s poseganjem v pristojnost samoupravnih organov, z vsiljevanjem pobude za reševanje raznih problemov. Pobudo je treba prepustiti tem orga-

nom. Uprava pa je dolžna aktivno spremljati njihovo delo, zagotoviti, da bo delo potekalo v zakonitih mejah, pomagati jim s strokovnimi analizami in nasveti.

V sistemu delitve dohodka se zdaj kaže potreba po učinkoviti inšpekcijski službi, ki naj zagotovi potrebno družbeno disciplino. Inšpekcijski organi naj o nepravilnostih seznanjajo organe delavskega in družbenega samoupravljanja, jim prikažejo družbeno škodljivost nepravilnosti ter predlagajo, da o tem razpravljajo na sejah in delovnih kolektivih. (Nadaljevanje na 6. strani)

NA POSTOJSKEM VSKLAJUJEJO RAZMERJA V DELITVI DOHODKA

Intenzivno delo komisije

Občinska komisija za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka v gospodarskih organizacijah in zavodih postojnske občine je imela do 20. maja sedem sej, na katerih je analizirala osnovne rezultate poslovanja in delitve v lanskem letu za 21 podjetij in zavodov, ki delijo dohodek. O omenjenega dne se je občinska komisija v Postojni sestala tudi s predstavniki Tovarne mesnih iz-

delkov, kovinskega podjetja LIV in Zagarskega podjetja in z njimi izmenjala mišljenja in predloge o vskladitvi razmerij delitve čistega dohodka za lansko leto. Občinska komisija v Postojni vzdržuje stalen stik z gospodarskimi organizacijami in zavodi preko rednega poročanja o izvajanju navodil: kakor pa kaže, se bo v prihodnjih dneh še česče sestajala s predstavniki podjetij. Komisija je pred dnevi sprejela sklep, naj izdelajo dokumentacijo k zaključnemu računu o delitvi v letu 1961 tudi manjše gospodarske organizacije, ki pavšalno obračunavajo svoje obveznosti do družbene skupnosti.

Kot poročajo iz gospodarskih organizacij postojnske občine, so se skoro povsod že oprile tehnici delitve dela v skladu z izvajanjem navodil ZIS, med prvimi pa so izdelali izračune v Gozdnem gospodarstvu, v Transavtu, v kavarini Jadran, v Javoru in v nekaterih drugih podjetjih. Večje težave tehničnega značaja so se ob izvajanju navodil znova pojavile v nekaterih manjših gospodarskih organizacijah, kar gre gotovo pripisati kroničnemu pomanjkanju strokovnega kadra in delnemu zanemarjanju odgovorne družbene naloge. Značilno je, da so se takšne težave pojavile ob izvajanju navodil prav v tistih gospodarskih organizacijah, ki so dosegle v letu 1961 razmeroma slabe poslovne rezultate. (ma)

POUDAREK Z OBČNEGA ZBORA OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA KOPER:

Višja storilnost in rentabilna proizvodnja

V četrtek, 17. maja, je bil v Koprski občini zbor koprškega občinskega sindikalnega sveta, ki je obravnaval delo sindikalnih po-

družnic v občini Koper, gosti pa, med katerimi so bili član izvršnega odbora republiškega sindikalnega sveta inž. Anton Tribušon ter predsednik okrajnega sindikalnega sveta Franc Klobučar, so govorili o vlogi sindikalnih organizacij pri izvajanju novega gospodarskega sistema v naši državi.

Uvodno poročilo dosedanjega predsednika občinskega sindikalnega sveta Srečka Jereba je obravnavalo dosedanje gospodarske razvoje koprške komunne in med drugim omenilo, da se načela o delitvi dohodka izvajajo preveč počasi. V pravilnikih nekaterih podjetij je namreč opaziti, kako nekateri delovni kolektivi vse premalo upoštevajo varčevanje s surovinami, priporočila za večjo proizvodnost in za boljši plasman izdelkov na domačem in tujem tržišču.

Vsestranska razprava je delegatom dala bogato gradivo za izvajanje nadaljnjih nalog sindikalnih podružnic, pa čeprav je marsikdaj zašla v nekoliko preveč ozko tolmačenje nekaterih gospodarskih problemov. Posebno pomembna je bila zahteva občnega zbora po večji storilnosti dela in bolj rentabilni proizvodnji kot je sedanja, zahteva po večjem posluhu kaj si želi tržišče, kajti le tako bo možno preprečevati neupravičeno dviganje cen, posebno še cen izdelkov, ki imajo konjunkturno vrednost.

Občni zbor je dal največ poudarka pritegnitvi vseh subjektivnih sil pri izvajanju novega gospodarskega sistema in odpravljanju protislovij, ki še vladajo v

Odločitev naših izvoznikov mesa, da opravijo prevoz po morju, je zbudila v tujini razmeroma veliko zanimanje. V Koprso so se tiste dni znašli direktor »Interfriga« iz Basla in zastopniki treh londonskih kučev. Pri nas so se prepirali, da poteka organizacija transporta v redu in da manipulacija s pošiljkami v luči ustreza zahtevam sodobne higiene.

Sam prevoz po morju opravlja reška »Jugolinija«, in sicer zaenkrat s holandsko ladjo »ECHO«, ki jo je »Jugolinija« vzela v najem. Naša trgovska mornarica namreč nima še nobene ustrezne hladilne ladje, nameravajo jih pa zaradi vedno večjih potreb nekaj zgraditi ali kupiti ne le pri »Jugoliniji«, temveč tudi pri piranski »Splošni plovlbi«.



Izvajanje zamrznjenega mesa prek koprškega tovarnega pristanišča na luči tržišča, ki se sicer za zunanji trg vedno bolj zapirajo sama vase v okviru raznih gospodarskih skupnosti, je spet nov poslovni uspeh naših podjetij

Obisk iz Avstrije

Od 14. do 16. maja 1962 se je mudila v Portorožu skupina predstavnikov avstrijskega turizma, včlanjenih v »Skoll-club«, ki je imel pred tem svoj redni kongres v Gradcu. Na predlog predstavnika Turistične zveze Jugoslavije na Dunaju, inž. Hermana Weissa, je ožja skupina delegatov tega kongresa, med katerimi so Lili lastniki oziroma direktorji največjih avstrijskih potovalnih agencij in sloviti grandhotelov, napravila tridnevni izlet v Jugoslavijo. Na poti k morju so si gostje ogledali Velenje in Postojn-

sko jamo, med bivanjem v Portorožu pa Piran in okolico, medtem ko jim je koprška turistična zveza priredila z »Burjo« izlet po morju, da so spoznali svo slovensko obalo, in si ogledali turistične objekte tudi v Ankaranu. (j)

Izvoz mesa po morju čez Koper

Od petka, 18. maja, do torka, 22. maja, je na desetine hladilnih kamionov proizvodnih podjetij mesne industrije oziroma klavnic iz raznih krajev države pripeljavalo v koprsko luko 765 ton globoko zamrznjenega (do 15, 16 stopinj Celzija pod ničlo) in razhlajenega (od +2 do minus 1°C) ter nekaj konserviranega mesa, ki je namenjeno londonskemu tržišču in smo ga prvič v naši praksi poslali po morski poti. Doslej so namreč šle takšne mesne pošiljke po železnici (s hladilnimi vagoni) ali s hladilnimi kamioni do amsterdamske, rotterdamske ali zeebruggeške luke in so se tam prekladale za pot čez Kanal. Stroški so bili večji, večja pa je bila tudi nevarnost (predvsem zaradi prekladanja), da prispe meso na inozemsko tržišče v zdravstveno sumljivem ali celo pokvarjenem stanju. V takih primerih smo seveda imeli občutno škodo.

Za prevoz po morju je proizvajalce zainteresiralo koprsko avtoprevozno in špeditersko podjetje »Intereuropa«, ki skrbi za organizacijo prevozov in opravi špediterske posle. V načrtu je namreč, da se bo obseg teh prevozov letos stopnjeval, tako da bomo imeli od prihodnjega januarja dalje čez Koper štiri redne pošiljke na mesec.

pisma uredništvu

V Vašem listu šte. 18/19 z dne 27. aprila 1962. leta ste objavili dva članka pod naslovom »SOS borovih gozdičkov« in »Kako in s čim naj pogostimo obalo«. V obeh člankih sta pisca netočno in nejasno informirala našo javnost o zadevni problematiki. Mimo tega, da so dejstva v obeh člankih popačena in netočna, je tudi očitno, da se pisca še zdaleč nista skušala poglobiti v zadevno problematiko, saj s smešno nerodnostjo ustvarjata povsem napačen videz.

Ker tukajšnja inšpekcija smatra, da je treba našo javnost pravilno informirati o dejanskem stanju, podajamo v zvezi s tem stvarna dejstva:

Pisec članka »SOS borovih gozdičkov« navaja, da je borov prelec močno napadel drevje v Slovenski Istri, kjer predstavlja bor ne le lep okras golim pobočjem, temveč tudi iskano senco za turiste. Kričudo za tako močno okužbo pripisuje malomarnosti logarjev in nadrejenih gozdnih uprav.

Od leta 1956 do 1960 se je za obranjo zapredkov borovega preleca porabilo 23 milijonov dinarjev, kar je mnogokrat več, kakor je znašala škoda, ki je nastala z zmanjšanjem prirastka po prelecu napadenih borovih sestojev. Napadeno drevje se namreč le v izjemnih primerih (večkratni zaporedni golobst) posuši, sicer pa je škoda le v delni izgubi prirastka. Ravno zaradi nesorazmerne velike porabe denarnih sredstev v primerjavi z nastalo škodo so spomladi leta 1960 republiški organi sklicali skupen posvet gozdarskih strokovnjakov in strokovnjakov za gozdarsko entomologijo (žužkoslovje), kjer so sklenili, da se zapredki preleca v bodoče obirajo le na mladih borovih nasadih in v osem območjem pasu. To je bilo potrebno tudi zato, ker se finančna sredstva za taka dela formirajo iz posseka lesa in bi sicer denar, namenjen tudi za pogozdovanje, bil porabljen izključno za obranjo zapredkov borovega preleca.

Pisec članka gleda zadevo skozi prizmo turizma, zato smatra, da bi morala v priobalnem področju, kjer bor nima gospodarske vrednosti, temveč predvsem estetsko, financirati obrambo zapredkov tista panoga, ki ima od tega neposredno korist.

Glede članka »Kako in s čim naj pogostimo obalo« članar

piše tako, da je iz članka razumeti, da se je ob obali pogostovalo s kraškim borom (predpostavljamo, da ima v mislih črni bor), kar ne odgovarja dejstvu, ker se že od leta 1954 naprej uporablja na tem področju poleg drugih mediteranskih vrst predvsem alpski bor. Poleg navedenega pa so se v obalnem pasu sadile vrste borov, ki imajo popolnoma mediteranski značaj, kot primorski bor, krinski bor, pinija in drugi, ki pa so po morfološkem izgledu podobni piščevemu »kraškemu« boru (črnemu).

Članar nadalje priporoča še saditev kostanja in topole na mokrih nižinskih tleh. Znano pa je, da je kostanj zaradi okužbe po raku kostanjeve skorje obsojen na propast, medtem ko topola na mokrih nižinskih tleh slabo uspeva in zahteva kot kmetijske kulture le najboljše tla. To je tudi že večkrat priobčilo naš lokalni tisk.

Kolikor žele pisca člankov kritično ocenjevati neko delo, bi morali področje tega dela dobro poznati, tako da bi s svojimi članki pravilno informirali našo javnost. — Inšpekcija za gozdarstvo OLO Koper.

Planinska jama brez elektrifikacije

Turistično društvo v Planini pri Rakeku je pripravilo za letos velike načrte, ki so bili vsi vezani na elektrifikacijo Planinske jame. Obljubljeni kredit za to delo je za letos odpadel in s tem je propadel tudi ostali načrt: ureditev jamske okolice s campinikom, ki naj bi imel parkirni prostor in nekaj letoviških hišic. Vendar bo društvo tudi letos skrbelo za sprejeme obiskovalcev in vodstvo po jami. Izdalo bo tudi novo serijo razglednic, skrbelo za olepšavo kraja in ostalo, kar spada v program njegovega dela. V Planini je gostom na voljo 16 ležišč in zelo cenena celodnevna oskrba s hrano. Če bodo prihodnje leto na voljo potrebna denarna sredstva, bo društvo uredilo camping po predpisih in Planina bo mogla sprejeti večje število turistov. Okoliške kraške zanimivosti in lepote narave so za to dovolj vabljive.

Z ZASEADNJA DELAVSKEGA SVETA TOVARNE TOMOS

Konstruktivna in zdrava pomiritev

Dne 17. maja popoldne je v tovarni Tomos zasedal novo izvoljeni delavski svet. Zasedanja je prisostvoval tudi direktor Franc Pečar in kot gost predsednik komiteja obine Miran Bertok. Na zasedanju so v glavnem obravnavali problematiko, ki je nastala v Tomosu v zvezi s širjenjem najrazličnejših govoric, nanašajočih se na vodstvo tovarne in zlasti direktorja Franca Pečarja. Pred zasedanjem delavskega sveta je bila vrsta razprav, ki so jih imele vse organizacije, tovarniški komitej ZK, LMS in sindikalna podružnica. O tej problematiki so pred tem razpravljali tudi komunisti na izredni konferenci ZK. Razen tega so pred zasedanjem delavskega sveta bile že vse organizacije v tovarni, a tudi organi samoupravljanja seznanjeni z ugotovitvami republiških organov družbene kontrole.

Na predhodnih posvetovanjih so se člani delavskega sveta zedinili, da direktorju Pečarju ni odrekati sposobnosti v opravljanju njegove funkcije v podjetju. Prav tako ne njegovih prizadevanj za Tomos od pričetka graditve tovarne pa do prehoda v redno proizvodnjo. Tudi ni moglo prezreti njegovega prizadevanja pri reševanju hude finančne preizkušnje, s katero se je moral Tomos boriti v letu 1961, torej v kritičnem pomanjkanju deviznih sredstev, ko je bil ogrožen zlasti tisti del proizvodnega plana, ki se nanaša na izvoz. Z dobrimi prijemi je tovarniški svet uspel izposlovati podjetju kredite. V najbolj kritičnem razdobju je podjetje saniralo svoj finančni položaj in celo zvišalo osebne dohodke. Po direktorjevem posredovanju so podjetju inozemski dobavitelji kreditirali dobavo kritičnih delov in materiala ne glede na to, da zaradi pozne in omejene dodelitve deviznih sredstev še niso bile poravnane stare obveznosti. Tako je bila omogočena nadaljnja, četudi nekoliko omejena proizvodnja. Pobudi in prizadevnosti direktorja gre tudi priznanje za načrtno graditev družbenega standarda, za katerega je bilo samo za stanovaniško graditev vloženih milijardo 800 milijonov dinarjev.

Upoštevač vso iniciativnost in prizadevnost v korist Tomosa je 45-članski delavski svet direktorju Pečarju poimenoma izrekel so-

glasno zaupnico in ga potrdil na dosedanjem mestu. Hkrati pa je priporočil direktorju Pečarju, naj v prihodnje poglobi svoj odnos do organov samoupravljanja, a tudi do celotnega kolektiva, kajti le na ta način bo ustvarjena možnost za plodno poslovanje in skupno prizadevanje za napredek podjetja. Direktor naj bo dosleden in zvest izvrševalec sklepov in navodil organov delavskega samoupravljanja. V plodni in zdravi ter objektivni razpravi so se delavski svet in direktor zedinili na tem načelu in s tem za ključili dolgotrajno trenje v podjetju.

Na pobudo občinskega komiteja ZKS Sežana so se 17. maja sestali v Sežani člani Zveze komunistov, ki delajo v blagovnem prometu in v gostinstvu. Razprava je bila živahna in pestra in je navrgla kopico podatkov, ki govorijo o tem, da je treba marsikje postaviti stop!

Smo na področju trgovine in gostinstva, zato ne kaže izgubljati besed o potrošnikovi občutljivosti. Bolj bi bilo vredno spregovoriti o neobčutljivosti nekaterih kolektivov na tem področju. Vendar, da se razumemo: ne gre za slone ali konje, tako velikih problemov ni. Toda tudi muhe in mušice, zlasti če so v rojih, so dokaj nadležna stvar. Zato je bolj napovedan tem zadnjim, in to do popolnega iztrebljenja. Jamstvo za pričakovani uspeh mora biti v zavesti vseh delovnih kolektivov, članov ZK, SZDL, sindikatov itd.

Kje so nadležne muhe?

Poglejmo najprej marže pri podjetju »Preskrba«, ki posluje kot grost in detajlist, blago pa nabavlja pri proizvajalcih, pri izvozno-voznih podjetjih, nekaj pa tudi pri grostičnih trgovskih podjetjih. Treba pa je priznati, da tu ni velikih pretiravanj, vendar potrošniki ne bodo mogli vselej razumeti, zakaj je pri 70 predmetih, ki so bili izbrani po slepi metodi, kar 17 za maržo, ki presega 18%. Nekateri teh marž dosegajo celo 50% (polbakrene pohištvene spirale), 47,8% z 10% rabatom (alkoholni kis, nabavljen za preizkušnjo v Fažani), 33,8

Izboljšana likvidnost v gospodarstvu

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR

Ob koncu tega meseca (26. 5. 1962) poteče zadnji rok, ko morajo gospodarske organizacije poravnati svoje obveznosti, ki so nastale do konca lanskega leta. Teh je bilo po podatkih ob koncu marca letos še nekaj nad sedem milijard. Brez dvoma se je stanje do danes že spremenilo, ker so gospodarske organizacije vsaj del tega že poravnale.

Kljub temu, da je bil prvotni rok za ureditev medsebojnih obveznosti podaljšan in so tako bile dane večje možnosti za ureditev tega vprašanja, bo ostalo nekaj medsebojnih terjatev in obveznosti iz prejšnjega leta neporavnanih. Tako bo prišlo končno v posameznih primerih od tega, da bodo morala iskati podjetja kredite pri bankah in ker gre za kredite, ki nimajo pravega kritja, bo potrebno zanje tudi jamstvo. Tega bo moral dati v takih primerih ljudski odbor. Tako bodo podjetja, ki so lani in prej poslovala nesolidno in dajala blago na kredit dalj, kakor je gospodarsko

utemeljeno in dopustno, prišla pred oceno družbenih organov, da pri tem ne omenjamo banke, ki bo tudi po svoje ocenjevala kreditno sposobnost takih podjetij. To vprašanje je nekoliko bolj zaostreno spričo pomankanja likvidnih sredstev pri bankah za odobravanje kreditov. Kajti tudi tu nastane vprašanje, ali naj bi s takim kreditom morda le več ali manj umetno podaljševali življenje podjetij, katerih obstoj je problematičen, oziroma ali naj bi razpoložljiva sredstva dali raje tistim podjetjem, ki dobro delajo in bi s tem njihovo dejavnost še povečali in izboljšali.

S poravnavo medsebojnih terjatev v gospodarstvu in z likvidacijo klirniškega računa, na katerem so se take terjatve »birale«, bo brez dvoma zaključeno eno izmed zelo važnih poslabšanj v našem gospodarskem razvoju, saj je bilo vnašanje medsebojnega kreditiranja dolga leta na drvenem redu in izredno pereče. Z nadaljnjim rednim poslovanjem, ki naj bi ga omogočile tudi

banke, ki bodo imele v tem pogledu važno nadzorno vlogo, do takega stanja ne more več priti, kar bo izrednega pomena za našo notranjo stabilizacijo. To bo tem bolj učinkovito, ko bodo poravnani še stari dolgovi negospodarstva do gospodarskih organizacij, ki jih cenijo na 280 milijard. Tudi to bo kmalu rešeno, saj so tudi za te primere bili postavljeni roki in način poravnave.

Ze sedaj lahko ugotovimo, da se je z ukrepi, ki so bili podzveti za izboljšanje likvidnosti v gospodarstvu in med katerimi je zlasti važen ukrep glede poravnave medsebojnih obveznosti, saj je bilo zaradi tega vezanih skoro 700 milijard sredstev podjetij, stanje bistveno izboljšalo. Kot neposreden odraz tega je silen padec mandatnih tožb pri gospodarskih sodiščih, ki jih je bilo lani vloženih — 689.000 za vrednost 440 milijard dinarjev. Postopno se stanje tudi tu normalizira, kar je znak pomiritev tudi na tem področju. —žj—

MEHANOTEHNIKA — PROIZVODNJA V ZNAMENJU IZVOZNIH PRIZADEVANJ IN ŠTEDNJE

Odperta vrata na svetovno tržišče

V prizadevanju za večji izvoz naših izdelkov se je vključil naš okraj z lepim deležem izvoza. Predstavimo vam tokrat izolsko tovarno igrač Mehanotehniko, ki se je kljub izredno močni konkurenci v tujini zelo uveljavila. Izbran asortiman njenih proizvodov, usklajene cene s ceniki zunanje trga, racionalizatorstvo in vrsta proizvodnih izboljšav v domala vseh oddelkih, kar jim je omogočilo v zadnjem razdobju že dvakratno znižanje cen, so najbolj zanesljivi tržni barometri, ki napoveduje kolektivno Mehanotehniko v tem letu kontinuiran izvoz.

PRVI NEPOSREDNI STIKI S TUJINO: ODLIČNO

Vse do letos, ko je bil izvoz naših izdelkov odvisen od posrednikov, smo imeli vezane roke, trdijo danes v Mehanotehniko, ki imajo v rokah vrsto sklenjenih pogodb za izvoz svojih izdelkov v vrednosti 335.000 dolarjev. Pravzaprav sta odločila dva činitelja, ki sta usmerila dober del proizvodnje Mehanotehniko

na tuje tržišče: priznana registracija za izvoz vseh izdelkov lastne proizvodnje in letošnji specializirani velesejem otroških igrač v Nürnbergu, ki je pomenil prvi neposreden stik Mehanotehniko s tujino.

Rezultati neposredne povezave z zunanjim tržiščem pa so tembolj presenetljivi, če pogledamo seznam najmočnejših uvoznikov naših igrač: na prvem mestu so ZDA, sledijo Švedska, Zahodna Nemčija in Italija — skratka dežele, kjer se je naš zastopnik srečal ne le z domačo konkurenco, ampak tudi z nenadkriljivimi Japonci. Zato ne pomeni ta uspeh le vključitve v cene svetovnega trga, ampak je tudi nesporne dokaz o kvaliteti naših izdelkov, ki jih tuji uvozniki izenačujejo s kakovostjo in uporabnostjo nemških izdelkov.

Največjo pozornost so vzbudili v tujini miniaturni motorčki Mehanotehniko in izbran asortiman tehničnih vzgojnih igrač, za katere trdijo, da so s svojo namensko vrednostjo in kvaliteto na ravni vrhunskih dosežkov tovrstnih izdelkov. Primerjava letošnjih zaključkov s tujimi uvozniki pa nesporno potrjuje prednosti neposredne povezave s tujim tržiščem, saj so kljub nespore-

njeni ponudbi asortimana svojih proizvodov podpisali samo v prvih štirih mesecih tega leta, kot že omenjeno, pogodb v vrednosti 335.000 dolarjev, medtem ko je znašala vrednost celotnega izvoza v minulem letu vsega 58.500 dolarjev. V Mehanotehniko ugotavljajo izrazito prednost sodelovanja na specializiranih mednarodnih sejnih, torej nasprotje za našo dosedanje prakso sodelovanja samo na splošnih sejmih.

SMELO PREMAGOVANJE UVOZNIH TEŽAV

Nedvomno pa je najbolj boleča točka v proizvodnji Mehanotehniko dokajšnja odvisnost od uvoza določenih surovin, kot so dekapirane pločevine za litografirane igrače, vložki za kemične svinčnike in peresa, plastične mase in podobno. Skratka — okrog 40% surovin oziroma materiala morajo uvoziti, ker ga na domačem trgu ne morejo dobiti. Precej si obetajo od ustanovitve kemičnega kombinata v Zagrebu, vendar so že danes zaskrbljeni, kako bo s cenami njegovih izdelkov. Za dokaz navajajo izredno ugodne uvozne pogoje za plastične mase, katerih cena na svetovnem trgu je v stalnem upadanju, kar je omogočilo, da se z uspehom vključujejo v cene zunanje trga; hvale vredna pa je tudi ugotovitev, da so z zdravo razsodnostjo ovrgli to konjunktorno prilnost in so tudi na domačem trgu znižali cene.

No, zaradi štiri, pet in celo več mesečne zamude pri dodelitvi deviznih sredstev so si morali pomagati z raznimi kompenzacijskimi postopki ali z najemanjem

BESEDO IMAJO EKONOMSKE ENOTE

Gre predvsem za odkrivanje notranjih rezerv, kjer so odigrali posamezni proizvajalci kot ekonomske enote odločilno vlogo. Razine proizvodne izboljšave, racionalizacija potrošnje surovin, krčenje delovnih operacij za posamezne izdelke so pomenile uvoze v nedavno ekonomsko zelo utemeljeno reorganizacijo ekonomskih enot. Namreč ekonomsko enoto montažo, ki je dobivala v delo polidolke, so ukinili in prilagodili, ali bolje — stopili z ostalimi ekonomskimi enotami oziroma oddelki, tako da so se le-ti osamosvojili tudi glede montaže, kar je občutno pospešilo proizvodnjo, znižali so se transportni stroški in podobno.

Med pomembne notranje rezerve prištevajo v »Mehanotehniko« tudi finančno dognan obračun ekonomskih enot, katerih grafični precizno evidentirajo gibanje proizvodnje. Vsak znak stagnacije proizvodnje pomeni revizijo, ki ugotavlja vzroke tega pjava. Kolikor se je proizvodnja zmanjšala po krivdi ekonomske enote, jo bremenijo za nastalo razliko, če pa gre za tehnično ali tehnološko ozadje, napako brez odlašanja odpravijo.

FORMIRANJE MALOPRODAJNIH CEN

Hvale vreden je tudi sklep kolektiva Mehanotehniko, ki se je odločil za formiranje maloprodajnih cen na tržišču, tako da bodo v bodoče cene vseh izdelkov te tovarne enotne po vsej državi. Trgovini so odobrili predpisano maržo, označene cene na proizvodih pa bodo onemogočale navijanje cen, kar bodo trgovski potniki v bodoče strogo nadzorovali. Vsestransko se je obnesel tudi novi sistem dobave proizvodov tržišču: s tem, da so si zagotovili pri vseh grostih konjunktacijska skladišča za svoje izdelke, niso rešili le lastnega problema skladiščenja, ampak so zagotovili tržišču oziroma potrošnikom hitro, bogato in kontinuirano preskrbo. In to ni majhen prispevek v naših prizadevanjih za manjši uvoz, ko bo z boljšo organizacijo preskrbe tržišča treba nedvomno obogatiti in skrajšati pot domačih izdelkov do potrošnikov. V to korist je štet tudi 25 do 30 novih artiklov, ki jih bodo zvala v Mehanotehniko proizvajati že v doglednem času, da bi tako nadomestili tržišču skeden asortiman iz uvoza za široko potrošnjo. (bb)

Jadrano

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Bradak. Izhaja vsak petek. Izdaja CZP Primorski tisk Koper. Uredništvo in uprava v Kopru, Cankarjeva 1, telefon 21-470. Posamezen izvod 20 din. Letna naročnina 800 din, za inozemstvo 2.200 din ali 3,5 amer. dolarja. Bančni račun CZP Primorski tisk Koper, pri poslovalnici NB Koper. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Stavke in klice tiskarne CZP Primorski tisk Koper, tiskano na rotaciji tiskarne CZP Ljudska pravica Ljubljana.

Naše voščilo: še mnogo srečnih let, tovariš Tito!

V TITOVEM ROJSTNEM KRAJU

(Reportažna razglednica iz Kumrovcu leta 1955)

Ko me je pred sedmimi leti vodila novinarska pot od Našice preko Virovitice, Daruvara, Koprivnice in Varaždina v Hrvatsko Zagorje, sta bili Slavonija in Podravina v debelem snegu, ki se ga tisto leto zlepa nismo mogli odkrižati tja do konca aprila. Šele v Kumrovcu me je dohitela pomlad. V prvem nežnem zelenju in prvem cvetju so takrat Kumrovčani pristrčno sprejeli predsednika Tita, ki je na poti z Brionov v Beograd spotoma obiskal svoj rojstni kraj. Takrat sem poslal »Ljudski pravici« tole reportažno razglednico iz Kumrovcu.

Tam, kjer ni velike industrije, hidrocentral, blokov, gigantov, vseh teh silnih vnanjih prič našega dela in boja za socializem, boste gotovo našli vsaj nekaj drobnih stvari. Znašiti kilometer nove ceste, zadržni dom, nekaj novih hišk, mostiček čez vaški potok, skrbno očiščeno sadno drevje, prijazno pobeljene domove in še rdečo opoko na slemenu. Zvečer bi vam že posvetili z žarnico. V vaški gostilnici bi se pomudili in razgovorili z vaščani pozno v noč brez skrbi, da ostanete čez noč brez strehe. V majhen klanec boste stopili in v hotelu »Kumrovce« pod slamnato streho vam bo prijetnejše, kakor bi vam bilo kjerkoli.

Ce bi vam bila sobota le predolga, bi morda stopili v kino, če se niste doma štiri ure presedeli ob barvnem »Vrtincu«. Ce bi vam ne bilo vseh vlažno vreme, bi vas kmečki ljudje na cesti sredi vasi znabiti le potolažili s svojim preizkušenim dobrim upanjem: »Aprilska mokrina, dosti kruha, dosti vina!« Vsake zgodovinske razvaline na strmini, kot je na priliko tistale na robu soteske ravnice, kajpada ne morete poznati. Šolski otroci vam bodo z iskječimi očmi povedali, da so ondri pred štirimi stoletji uporni kmetje naskočili zatiralca dobrih in poštenih ljudi Ferencu Tahija.

Takšnale bi bila razglednica, ki bi vam jo v prvem hipu poslal iz Kumrovcu.

Ko so se Josipu Brozu odprla vrata mariborske kaznilnice, je kmalu nato obiskal svojo rojstno vas. Povasoval je pri Vilimu Stefanu, po sruču dobrem kumrovškem kmetu.

Vilimova žena pravkar stresa v lončeno skledo nezabeljeno zelje. Iz sklode puhti soparica s kislim, kastim vonjem. Kaj drugega Stefanova družina ni zmogla za kosilo.

Milo zre Josip Broz v ljudi pa v skledo kadečega se zelja. Potlej pa pravi, ko da se mu trga iz vročega srca: »Veš kaj, Vilča? Nekoč se bo to spremenilo, verjemi mi!«

In so molče zajemali zelje. Samo žlice so škrobotalo ob glinastem robu.

»Kako dolgo je že od takrat,« pristavi Ljudevit Stefan. Ta živahni Zagorec zdaj že nekaj let predseduje devetim vasem razsežne kumrovške občine. Preprosto, človeško in s toplo zagorsko govorico mi obrača liste kumrovškega življenja.

Nocoj se nama nikamor ne mudi. Po zagorsko me je navadil nadzdravljati. Nič ne trčiva. Vsak s svojim kozarcem mimogrede krcneva ob mizo in govori dalje.

»Še tole mojo poslušajte. Dvajset let bo kmalu, kar sem služil vojake. Doma sem imel obleko in edini par čevljev. Ko se jeseni sedemintridesetega vrnem iz vojske, sem ostal bos in brez obleke. Tačas je oče ponosil mojo obleko in čevlje. Sram me je bilo in v

sruču hudo, kakor še nikoli do takrat. Ce bi ne bilo brata v Zagrebu, bi ne vem kako dolgo čepel doma. Takle dečko, kot sem bil takrat, vendar ne more bos na vas, med ljudi.«

Stavil bi, da je Ljudevitu Stefanu ta hip zakravela stara rana. Z roko si potegne prek čela in čez lice: »Pri nas je bilo takrat težko, tako težko, da smo mislili, da se življenje nikoli ne bo spremenilo...«

Kako drugače so zdaj strani kumrovškega življenja. S kolikšno vero jih vsi ti ljudje zdaj obračajo na tej revni, bregoviti ilovnati zemlji. V njihovem človeku, iz njihove krvi je zrasla ta velika vera. Zmeraj več sadov daje in polagoma spreminja ljudi. Nekje od Tuhlja je prišla peš kmetica z vso svojo deco. Štirje so, najmlašemu je komaj dve leti. Po Titovi rojstni hiši vodi kmetica svojo dečico in ji gruli: »Glej te, glejte, od tu vam je naš Tito! Kakor naša doma, je tale njegova zibelka.« Drobiz pa caplja ob njej in gleda.

»Več ko dvaintrideset tisoč ljudi je lani stopilo čez ta prag,« pripoveduje kustos muzeja prof. Mandica Martinovičeva. »Koliko bi vam mogla povedati o njih. V spominskih knjigah muzeja v Titovi rojstni hiši je le drobec tega, kar ljudje doživljajo, ko prihajajo v Kumrovce.«

Z malo Brankico sva v gori v kumrovškem hotelu že prvi dan dobra prijatelja. V drugi razred že hodi. Kakor bi odprla drobno rožo, mi ljubko pove: »Rada imam Tita, ker je dober. Vedno mi prinese bonbone...«

Tudi v Kumrovcu se šolarji ne ugnano zapode po cesti, ko odzvoní konec pouka v stari, nizki šoli, kjer je tudi Tito nekoč nabiral prvo šolsko učenost.

»A so dobri učenci,« vam povedo v šoli, razkažejo zvezke in presojajo lastnosti mlade generacije v Kumrovcu.

Jeseni se bo vsa osemletka z nad tri sto učenci preselila v novo šolsko poslopje, ki nastaja v položni rebri za cesto. Nestrpna mladina tega že zdaj ne more dočakati.

Čiste in snažne so kumrovške hiše, zunaj in znotraj. V novem življenju je njih veljava čudovito zrasla. Stopite v to ali drugo hišo, povsod boste našli prizadevne žene in dekleta, ki jim zares ni vseeno, ker so doma v Kumrovcu.

»Prepolne so bile nekoč te naše hiše. Mladi so odhajali na vse kraje po deželi in tiščali v svet. Razočarani, ker zanje ni bilo dela, so se vračali. Zdaj pa je tudi Kumrovce odprta vsa domovina. Pozna se to. Zmeraj bolj cele ostajajo naše kmetije. Nekoč pa smo delili in spet delili to našo zemljo, da je bilo vedno manj.«

Prijetno teče pogovor v kumrovskih domačijah. Vsak doda nekaj, kar mu pride na um in mu je najbliže.

»Menda nista bili nekoč niti dve hiši pri nas, kjer bi imeli kolino. Redili smo prašiče in prodajali, zanje kupili kuruze. Zdaj je v tem prav nasprotno. Zemlja je ostala še vedno tako skopa, v bregovih ilovica in lapor, v ravnici, kar je dobrega, poplavlja Sotla. In ven-

dar je pri nas zdaj drugače, kot je bilo nekoč...«

Vožnje in konji zdaj nekoliko motijo kumrovsko kmetovanje. Ali tudi ta gradbeni čas, ki mami kmete na vožnje, bo minil. Živnoredja dobiva s simendolskimi plemenjaki solidno osnovo. Stari sadovnjaki izginjajo in nastajajo mladi. Ko bo ukročena Sotla, bo kumrovsko življenje pridobilo lep kos dobre zemlje. Čez nekaj let bo tod zapiskal prvi vlak, ki bo pripeljal tam nekje od Savskega Marofa in vas mimo Kumrovcu potegnili do Rogatca. Nedaleč od Kumrovcu pravkar odpirajo prvo gradbišče za to progo. V Suhem dolu pod Klanjcem pa kanijo postaviti tekstilno tovarno.

»Zmeraj bliže smo svetu in svet je zmeraj bliže Kumrovcu,« pravijo in mislijo hkrati, kaj vse še utegne priti.

»Najlepši pa bo tisti dan, ko bo skozi našo sotesko dolinico prifučkal prvi vlakec!« vzkipeva

v ljudeh. »Vsi bi ga radi dočakali in doživeli. Zelimo ga tudi grčavemu Franju Brozu iz Kladnika, ki bo letošnjo jesen ućakal sto in eno leto!«

Trdne in odporne ljudi daje ta zagorska zemlja. Ko sva z Ljudevitom Stefanom prišla sinoči do te stvari, mi je pripovedoval, kako lepa leta ućakajo tod ljudje, četudi jih življenje nič ne boža. »Teško zemljo imamo in dober zrak. To bo tisto, si mislim jaz,« mirno presoja Stefan, ko se pozno v noć razhajava.

Prihodnji dan, bila je sončna pomladanska nedelja, je predsednik Tito obiskal svoj rojstni kraj.

V tistih popoldanskih urah sem bil priča, kako radi ga imajo ti preprosti ljudje. Ob njem jim je zrasla vera, ki zdaj tudi tod spreminja življenje.

Franc Gerželj

BLAŽO MANDIĆ

Najlepša resničnost naših dni

Med tovarišem Titom in zastopniki pionirjev iz raznih krajev dežele je kakor po navadi tekel živahen pogovor. Tovariš Tito je bil vesel, ko je slišal, da se medsebojno obiskujejo, da gredo eni k drugim in da v raznih oblikah razvijajo vzajemne prijateljske zveze.

To pa je ravno dobro, so uganili otroci njegove misel, zakaj najmlajšim se utegne zdeti vse, kar imamo danes, kot nekaj, kar je od nekaj bilo tako, in kot nekaj, kar nikoli ne more biti drugače. Tako se lahko zdi otrokom. In je prav, da se jim tako zdi.

Koristno pa je tudi, da vedo,

kako je bilo, ko so narodi naše sedanje skupnosti proti svoji volji in težnjam živeli ne samo vsaksebi, temveč tudi v preprih. Dobro je, da vedo, da je jugoslovanske narode, namesto da bi živeli v ljubezni in bratstvu, ločevalo sovraštvo in pomagalo tujcu, da jih je stoletja zatiral. In vse to do nedavnih dni, vse do zadnje strašne vojne.

Zavoljo tega je tovariš Tito tudi ob tej priliki otrokom rekel, da sta se skovala bratstvo in enotnost naših narodov v boju in da nas je to zelo veliko stalo.

Bratstvo in enotnost — to je danes najlepša resničnost

naših dni. Toda to ne pomeni, da ju ni treba več braniti in razvijati dalje.

Zatorej:

— morate utrjevati prijateljstvo in tovaristvo med seboj in izkoristite v ta namen vse možnosti,

— je nasvetoval pionirjem tovariš Tito.

Od otrok pričakujemo danes več. Otroci morajo zdraviti tudi tisto, kar ni dobro in kar je ostalo iz prejšnjih časov.

Tega, kar je ostalo kot slaba dediščina iz preteklosti, ni mogoče zlahka in hitro odpraviti. Ker se je stoletja kopičilo, je vse to moć odprav-

ljati le postopoma. To so bile misli, ki jih je tovariš Tito približal otrokom s preprostimi besedami:

— Še dandanes jih je nekaj, — je rekel, — ki ne želijo, da bi bila naša dežela enotna in trdna.

Zato stavi tovariš Tito velike upe v otroke. Od njih pričakuje, da bodo od mladih nog gojili vse tisto, kar je v naši deželi najbolj dragoceno — enotnost ljudstva.

— Čim trdnjša bo naša dežela od znotraj, tem bolj nas bodo spoštovali zunaj. Majhna dežela smo, a se vendarle, če je potrebno, borimo tudi z velikimi. Nekateri bi nas radi spravili na kolena, toda mi se ne damo, prav zato, ker smo enotni.

Te besede tovariša Tita so spominjale na njegove misli iz nekega drugega pogovora z otroki.

— Vem, da ste še majhni, — je rekel takrat, — in da ne morete razumeti vsega, kar se danes dogaja v svetu. Nekaj pa vendar že lahko dojamete: enotnost ljudstva pomeni v dandanašnjem svetu veliko silo, ki omogoča posameznim deželam — in jaz imam pri tem v mislih posebno male dežele — da se uprejo raznim napadom od zunaj in da ohranijo svojo neodvisnost in svoj mirni razvoj.

Toda za te spomine ni bilo veliko časa.

Prav ta trenutek so mu predstavili pionirje iz Hrvatske in tovariš Tito jih je vprašal:

— Kako se počutite v Beogradu?

— Dobro! — so mu odgovorili.

— Tudi jaz mislim, da bodo vas in vse druge tu lepo sprejeli in se boste vrnili z lepimi vtisi.

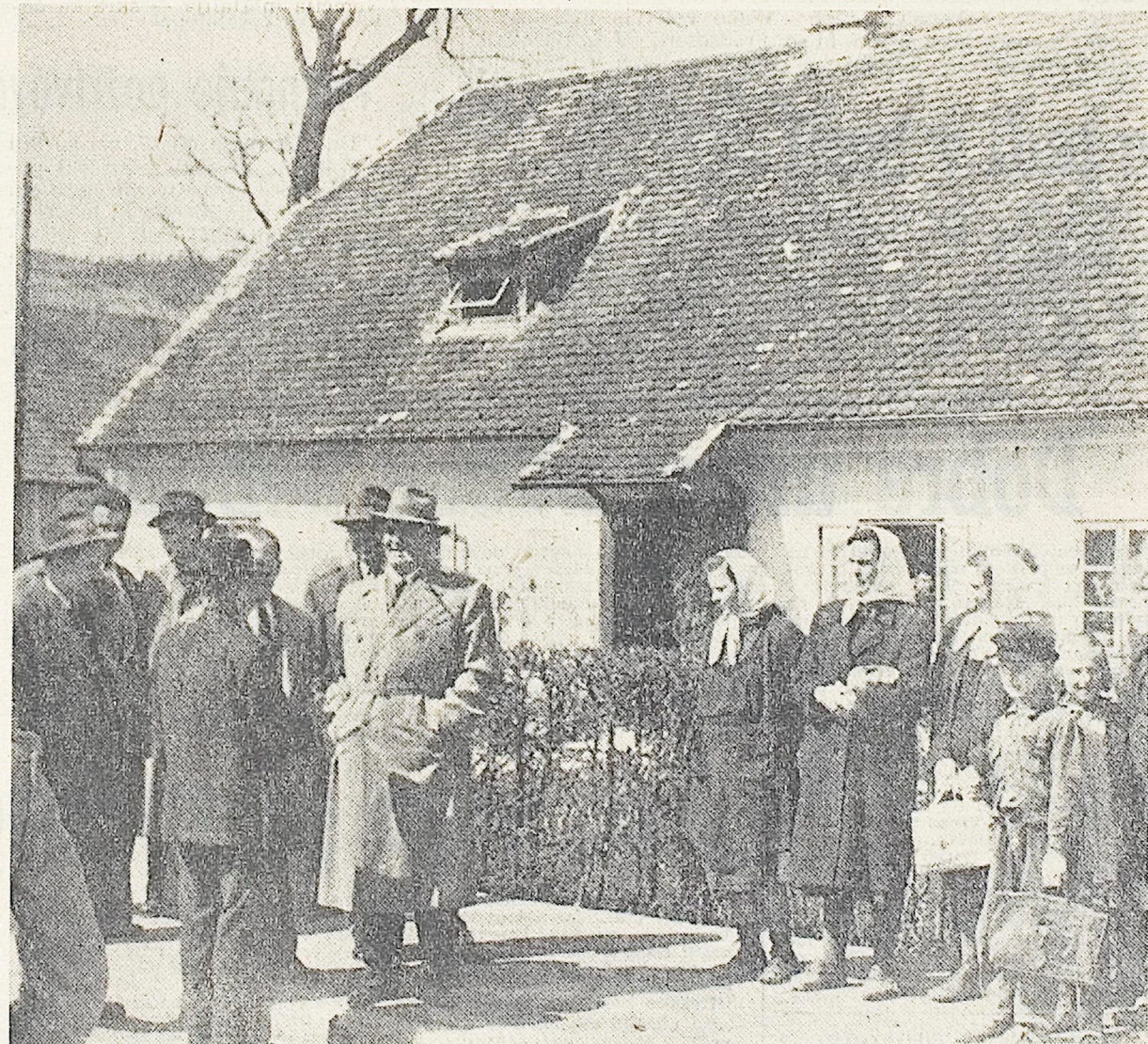
In je nadaljeval: — Beograd je zaradi staršev, ki delajo v njem, zbirališče otrok iz vseh naših republik. To naj bi bila tudi taka skupnost, v kateri se bo prijetno počutil sleherni pionir, iz katerega koli kraja naše dežele bi že prišel sem v goste...

Vtem ko govori te besede in opazuje, kako pozornost sprejemajo otroci njegove nasvete, se mu vidno načrtuje veselje na vedrem licu. Kakor nekaj trenutkov poprej, ko je lahko neposredno nagovoril skupino dečkov in deklic iz Prištine, je tudi zdaj rekel:

— Vi imate največje možnosti, da gojite bratstvo in enotnost.



Redki so veliki možje, državniki, voditelji in borci, ki bi znali tako nežno odpreti srce mladi in najmlajši generaciji, kakor zna to tovariš Tito



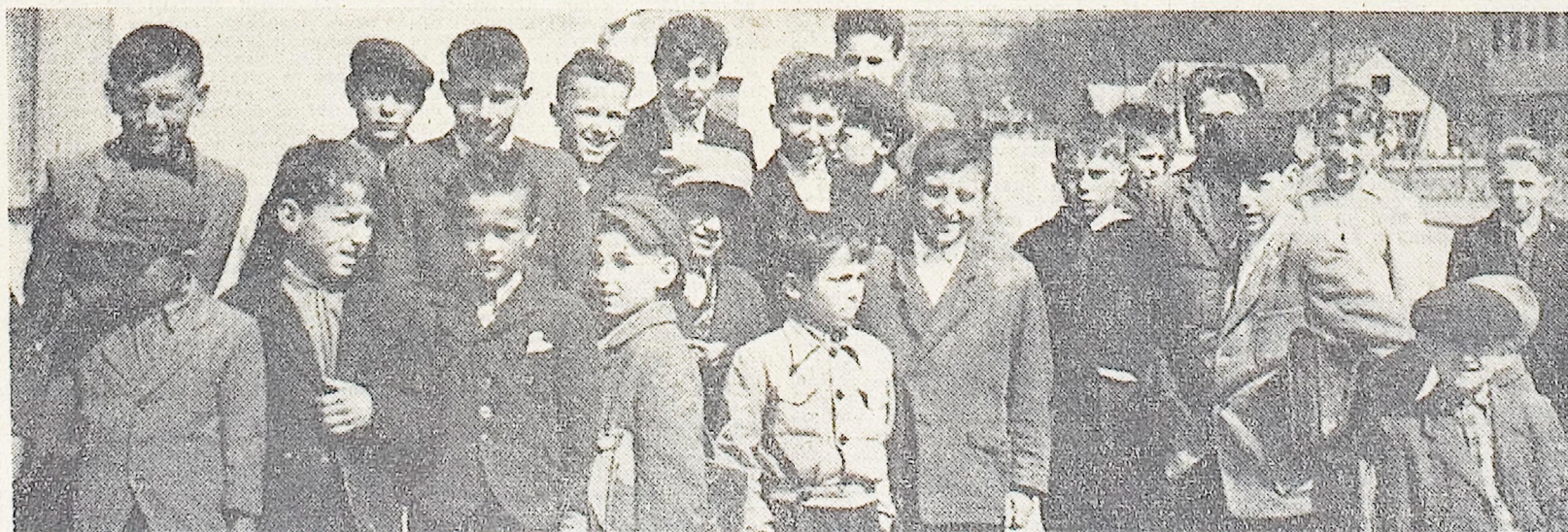
Kumrovce spomladi 1955: Predsednik Tito pred svojo rojstno hišo, ko je na poti z Brionov v Beograd v spremstvu predsednika Ljudske skupščine Slovenije Mihe Marinka in general-polkovnika Milana Zežlja obiskal Kumrovce

Tovariš Tito našim gospodarstvenikom

(Nadaljevanje s 1. strani)

ristna predvsem za potrošnika, tako je navzven škodljiva in nevarna. Ob koncu razgovora je tovariš Tito dejal:

»Ob koncu naj še enkrat poudarim, da je zelo važno, da se sedaj ne ozirate na različne zgodbe o direktorjih, o tem ali onem vodilnem človeku, ker je v teh zgodbah marsikaj sovražnega in zlohotnega. Nikar se ne ozirajte na to, ampak delajte skupaj z nami vse, kar morete. Večina vas ste tudi komunisti. Dolžnost vseh vas je, prizadevati se kar se da, da bomo čimprej in čim laže premagali to obdobje našega razvoja in te začasne težave. Za to imamo vse potrebne pogoje, ker nismo več tako revni, ko smo bili. Toda mi moramo, kot sem dejal, odpraviti določene anomalije, ki obstajajo, čeprav te tudi niso bile poglaviten vzrok za težave, ki so se pokazale. Kot vemo, so na to delovali tudi določeni zunanji činitelji, ki jih moramo tudi čimprej obvladati. Želim vam, da bi dosegli pri tem veliko uspehov!«



Mlada kumrovška generacija, ki se je pred sedmimi leti neučakano veselila, da se se tisto jesen preseli iz stare šole, v kateri si je Tito nabral prvo učenost, v novo osemletko. Zdaj so to že fantje v srednjih in visokih šolah, a tudi že v poklicih, hvaležni Titu, ki jim je tako na stežaj pomagal odpreti vrata v lepo življenje

PIRANSKO GOSPODARSTVO V PRVEM ČETRTLETJU

Za 46 odstotkov večji promet

Oddelek za plan in statistiko je objavil podatke o dosežkih gospodarskih organizacij v občini v prvih 3 letosnjih mesecih. Glavna ugotovitev je, da je promet v vseh gospodarskih panogah te občine razen v gradbeništvu in

v gostinstvu letos povprečno za 46% višji kakor v istem obdobju preteklega leta, tako v kmetijski 65%, v komunalni dejavnosti 66 odstotkov, v prometu (»Splošna plovba« predvsem) 87% in v obrti celo 112% višji kot v prvih treh

mesecih leta 1961. V gostinstvu pa je za 6% nižji in v gradbeništvu za 21% nižji kot preteklo leto. Pri obeh panogah je deževno vreme prav gotovo glavni vzrok za izpad.

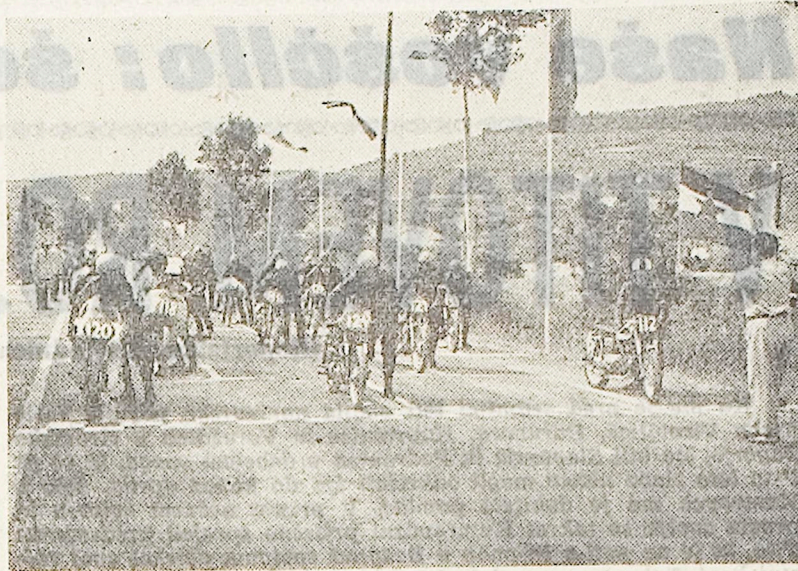
Med industrijskimi gospodarskimi organizacijami se proizvodnja in finančni promet razvijata kot predvideno oziroma še celo bolj kakor v preteklem letu v rudniku Sečovlje, »Ladjedelnici« in »Začimbi«, medtem ko kažejo »Piranske soline« malenkostni padec, tovarna mila »Jadranka« pa občuten padec.

Kmetijski kombinat in na svojih posestvih v Sečoveljski dolini sicer pokazal letos 65% večji uspeh kakor preteklo leto v istih treh mesecih, vendar to še zdaleč ni tak uspeh, kot bi ga po mnenju strokovnjakov ob vseh obsežnih površinah lahko dosegel. Seveda je tudi tu kakor pri kmetijski zadruzi Lucija slabo vreme v precejšnji meri krivo za zaostajanje kmetijske proizvodnje.

Med obrtnimi podjetji izpolnjuje svoje proizvodne naloge v redu ali jih celo presega — kakor je razvidno iz podatkov za prve tri mesece 1962 — naslednji

kollektivi: »Meso« Piran, Brivnica in česalnica, Istramet, Modno krojaštvo, Zlatarstvo, Elektroservis in Pekarna in slaščičarna, najslabša v primerjavi z lanskimi prvimi tremi meseci pa je delavnica »Tapetništvo«.

V gospodarstvu družbenega sektorja je bilo konec marca 1962 zaposlenih v vsej piranski občini 3728 oseb, torej 171 več kakor lani istega dne. Največje povečanje števila zaposlenih je v Ladjedelnici (za 97), medtem ko se je število zaposlenih zmanjšalo najmočneje v gradbeništvu (skupaj za 34 zaposlenih). (j)



Se dober teden in na dirkalni progi v Portorožu bodo dva dni brneli motorji bilijunov. Za dirke se je prijavilo okoli 150 domačih in tujih dirkačev, med njimi tudi nekaj znamenitih svetovnih asov v motornem športu

Prisrčno srečanje mladine

S srečanjem postojnske mladine z mladimi delavci vseh obratov kranjske Iskre se je pričel v nedeljo na Postojnskem bogat

spored prireditev v počastitev dneva mladosti in 70-letnice rojstva maršala Tita.

Nedeljsko srečanje mladine je bilo kljub slabemu vremenu in spremenjenemu programu nadvse prisrčno. S sedmimi avtobusi se je že jutraj pripeljal v Postojno okrog 220 Iskrinih delavcev. Najprej so si ogledali Postojnsko, Pivko in Črno jamo, nato pa še Predjamski grad.

Popoldne je imela mladina obeh krajev zborovanje v Jamski restavraciji, na katerem sta govorila predsednik koordinacijskega odbora organizacij LM Iskre tovarniš Lešan in predsednik občinskega komiteja Postojna Srečko Krpan. Z zborovanja so poslali pozdravno brzojavko Titu, srečanje pa so zaključili z družabnim popoldnevom v Jamski restavraciji.

V preteklih dneh so bile v Postojni številne športne prireditve v počastitev dneva mladosti. Mladina in pripadniki JLA so tekmovali v odbojki, streljanju, rokometu, košarki in drugih športih; zaključne tekme pa bodo v petek, 25. maja. Istega dne bo v Postojni tudi telovadni nastop pripadnikov krajevne garnizije JLA, mladina pa pripravila za nedeljo piknik pri mladinski koči Mladika na Pečni rebri nad Postojno. (ma)

KRAJEVNI PRAZNIK V PLANINI

V nedeljo, 27. maja, bodo v Planini pri Rakeku praznovali krajevni praznik. Na ta dan pred 19 leti so partizani pod vodstvom narodnega heroja Rada Pehačka uničili belogardiščno postojanko na Duhu nad Planino.

Krajevna organizacija ZB se na proslavo tega dne vneto pripravlja. Ob tej priložnosti bodo razvili prapor, na pokopališču pa bodo odkrili spomenik borcem, ki so padli v drugi svetovni vojni.

proizvajavcev odpravijo dosedanje pomanjkljivosti, komisija pa bo posredovala z administrativnimi ukrepi samo tam, kjer ne bodo dosledno izvedli novih predpisov o delitvi ter vseh dosedanjih sklepov in priporočil. (b)

POSVETOVANJE SEŽANSKIH GRADBENIH INŽENIRJEV IN TEHNIKOV

Dobre urbanistične pobude

Gradbeni inženirji in tehniki so na nedavnem posvetu razpravljali o problematiki gradnje novih objektov v mestu. Med drugim so ugotovili, da zaenkrat ne kaže začeti z gradnjo novih objektov na kompleksu pod bolnišnico in tudi ne za železniškim nadvozom, pač pa naj bi se letos začeli zgraditi kompleks za sedežem SGP »Kraški zidar« in zdravstvenim domom, to je ob parku. Predlog je povsem v skladu z bodočo zazidavo, njegova prednost pa je tudi ekonomska, saj je kompleks dostopen po cesti preko sejmišča, peš pa med komunalnim blokom ob cesti in zdravstvenim domom. Treba pa bo odstraniti stari del objekta, v katerem je sedaj sedež SGP. Razen tega je v bližini električni in vodovodni priključek, greznica pa bi bila skupna za vse objekte.

Člani podružnice so dali še vrsto drugih koristnih predlogov, n. pr. naj bi se zazidale proste površine ob glavni cesti in ulicah z objekti, ki naj bi imeli v prtiliču poslovne prostore, z gradnjo novega dela naselja železniški postaji in načrtu tega naselja. Društvo je tudi ponudilo strokovno vodstvo pri izvedbi tega načrta, o katerem naj bi spregovorili še pristojni organi ter družbeno-politične organizacije. V priznanje za to odgovorno delo prikaže društvo kolektivno pomen za nabavo strokovne literature. —r

DRUŠTVO ZA PODVODNI ŠPORT V PIRANU

1. junija ob 19 bo v domu družbenih organizacij v Piranu ustanovni občni odbor društva za podvodne športe in dejavnost. Društvo bo stremelo za tem, da bi v svojih vrstah zbralo vse tiste, ki jih mikla biologija, arheologija, geografska, fotografska in podobna podvodna dejavnost. Društvo ima namen, da bi ustanovilo potapljaško bazo s stalno potapljaško šolo in bi vključevalo v svoje vrste tudi akvariste. Ob koncu obsega zbor bo član slovenske ekspedicije v Radece morje prikazal film, ki ga je ta ekspedicija posnela, in ga komentiral. A. R.

Prvi prispevki za Debeli rtič

Te dni se je začela tudi v našem okraju akcija za zbiranje sredstev za dograditev mladinskega zdravilišča na Debeli rtič. Občinski odbori Rdečega križa so že v tednu RK oddali v podjetja, ustanove in na šole bove in skupni vrednosti 7.800.000 dinarjev. Za uspeh te humanitarne akcije Rdečega križa so se priprave zavzeli tudi sindikati in

Socialistična zveza, ki so okrajnemu akcijskemu odboru in predvsem občinskimi akcijskim odborom v veliko pomoč. Te dni imajo tudi sindikalne podružnice podjetij in ustanov širom po našem okraju sestanke, na katerih obravnavajo skupno z zdravstvenimi delavci in aktivisti Rdečega križa pomen te naše skupne akcije. (b)

Odlok in priporočilo gostincem v Izoli

Ko so pred dobrim mesecem v izolski občini zvišali stopnjo prometnega davka za alkoholne pijače na 25%, je večina gostinskih obratov svojevoljno zvišala cene alkoholnih pijač ne le za omenjeno stopnjo, ampak so jo v večini primerov znatno presegli — vino se je na primer podražilo celo za

100 dinarjev pri litru. Razumljivo, da je zaradi te neutemeljene razlike v cenah močno padel promet, zato je občinski ljudski odbor sprejel pred dnevi odlok o znižanju davčne stopnje na največ 15%.

Ker se gostinci kljub odloku, ki je stopil v veljavo 20. maja letos, niso strinjali s to spremembo, češ da zaradi večjih davkov, večjih materialnih stroškov in podobno nižje cene ne bi bile utemeljene, so predstavniki občinskih oblastnih in političnih organov in predstavniki okrajne gostinske zbornice sklicali širši posvet s predstavniki gostinskih in trgovskih podjetij, počitniških domov ter vseh gospodarskih organizacij, ki imajo opravka z blagovnim prometom. Ob sklepu, da je treba omenjeni odlok ObLo Izola o znižanju stopnje obdavčitve alkoholnih pijač *brezpogojno upoštevati*, so dobili udeleženci posveta priporočilo, naj z odkrivanjem notranjih rezerv nadomestijo raz-

liko. Gre predvsem za preprečevanje kvara blaga, za ukinitvev škodljivih poslovnih zvez in v zvezi s tem za formiranje cen na osnovi kalkulacij in ne pavšalno, kakor je prevladovala dosedanja praksa.

Tako se bo v bodoče stikala gornja meja cen za konzumna vina v izolski občini od 310 do največ 350 dinarjev, medtem ko bo KZ prodajala v svoji točilnici črno vino po 240, belo pa po 220 dinarjev za liter. (bb)

Amortizacija šolske opreme in učil

Občinski ljudski odbor Sežana je dal soglasje k sklepu šolskih odborov in odborov otroških vrtcev, po katerih bodo leti uvedli amortizacijo šolske opreme in učil po desetodstotni stopnji.

NAPOVED ZA GLAVNO TURISTIČNO SEZONO:

Julija in avgusta bo pravcata gneča

Letošnja nenavadna deževna in hladna pomlad ni povzročila samo zakasnitve v našem vrtnarstvu in poljedelstvu, marveč je slabo vplivala tudi na turistično predsezono. V prvih štirih mesecih smo imeli v naših turističnih središčih ob slovenski obali precej manj gostov in nočitev kakor v istem času lani. Nekatere skupine tujih turistov, ki so nas v tem času nameravale obiskati, so zaradi vremena izostale, zgodilo pa se je tudi, da so nekateri gostje prehitro odšli. Le redki so bili tisti, ki so imeli srečo, da so prišli k nam v dnevih, ko nam je sijalo toplo sonce in se je toplota dvignila kar do poletne. Tolaži-

mo se pa lahko s tem, da tudi drugod ni bolje. Iz Italije, Švice in od drugod poročajo, da je pritok turistov v teh prvih mesecih nasproti lanskemu manjši.

Priznanje požrtvovalnemu prometu

Dne 11. maja ob 17. uri so bili potniki na divjaški železniški postaji pričr grozljivemu prizoru. Neki osemletni deček, ki je s svojim očetom čakal med železniškimi tiri na vlak, s katerim sta bila z očetom namenjena odpotovati, je s steklenico v roki stekel proti vodovodni pipi ob peronu postaje, da bi si natočil vode. V tem

Ni pa se nam treba bati slabega obiska v naslednjih mesecih. Za glavno sezono so naši hoteli po večini razprodani, zlasti tisti, ki sprejemajo pretežno tuje turisti.

pa je vozil v postajo vlak in otrok se je znašel tik pred kolesi lokomotive. Potnikom, ki so bili v bližini, je zastala kri v žilah. Zadržali so se vzkrikli groze. Tedaj pa se je pognal proti dečku službojoči prometenik *Vinko Stibil* in ne oziraje se na lastno varnost pograbil malega potnika za roko ter ga potegnil k sebi. Za las je manjkalo, da nista prišla pod kolesa deček in njegov rešitelj. Fantek se je otepal iz prometnikovega prijemala in le malo je manjkalo, da ni padel nazaj na tla in pod kolesa. Sele ko se je zavedel, v kakšni nevarnosti je bil, je smrtno prebledel in se pričel tresti. Ginjen se je oče zavaljeval rešitelju, pa tudi deček je med solzami jecljal zahvalo. Z olajanjem so potniki izražali priznanje in pohvalo požrtvovalnemu železničarju, ki se je skromno oddaljil. J. Z.

Kdo sega po sončnem vrtu?

Okrog odnosa do otroškega varstva in praktičnega izvajanja urbanistične ureditve in izgradnje naših mest se je že mnogo pisalo in govorilo. Vendar je potrebno o tem spregovoriti še v zvezi z Otroškim domom v Izoli.

Ta otroška ustanova je edina te vrste v našem okraju. Sprejema in varstvo dojenčkov, predšolske in šolske otroke in je prehodnega značaja. Dom sprejema otroke, ki iz kakršnihkoli razlogov potrebujejo takojšnjo domsko varstvo. Tako je bilo v domu že nešteto otrok — dojenčkov in tudi starejših — katerih matere so oboje in so morale za daljši ali krajši čas v bolnico. Tudi veliko sirot je bilo v domu, dokler jim organi socialnega varstva niso našli primernih rejnikov, pa tudi v raznih drugih primerih nudi Otroški dom Izola varno zavetje otrokom, dokler se ne uredijo razmere v njihovi družini, oz. dokler ni kako drugače preskrbljeno za njihov nadaljnji razvoj.

Otroški dom Izola je v primerni stavbi, dobro urejen in lahko služi svojem namenu. Za dojenčke je poseben oddelek z malimi posteljicami. Starejši otroci spijo v posebnih spalnicah, ki so zračne, sončne in čedne in že na pogled zelo prijetne. Isto velja tudi za vse ostale prostore v domu.

Okrog doma je vrt, tako rekoč dva vrta, senčni in sončni, od katerih služi vsak svojem namenu. Kakor je važen manjši, senčni vrt v hudi poletni vročini, tako ima tudi sončni vrt svojo veliko funkcijo zlasti v pomladanskih in poznejših jesenskih dneh, ker so otroci tu sončijo in igrajo. Posebno va-

žen je ta vrt, ker dom ne razpolaga z verando, kjer bi otroci lahko tudi v hladnejših mesecih uživali sonce. Skratka, oba vrta, senčni in sončni, sta otrokom nujno potrebna.

V zadnjem času pa se širijo glasovi, da bo domu odvzet večji, t. j. sončni del vrta, in da bodo na tem mestu zgradili dve hiši. Ne vem, kakšnem namenu naj bi ti dve hiši služili. Čeprav bi to bili stanovanjski, nikakor ni umestno, da se vzame otroški ustanovi neogibno potrebni vrt, ker brez tega bi otroke v domu zelo prizadeli in v veliki meri onemogočili njihov zdrav razvoj. Kam naj bi šli učitar blagodat sonca številni dojenčki, ki jih sedaj brez večjega truda prenesejo na vrt ob domu? Veliko težje bi tudi bilo voditi ostale otroke na vsakodnevne sprehode, če bi to bilo sploh izvedljivo pri sedanjih kadrovskega sedbi. Medtem ko imajo sedaj otroci možnost izkoristiti ves svoj prosti čas za igranje na soncu v vrtu ob svojem domu, ko jim ne preči, da bi jih na poti s sprehoda zajel dež, pa tudi nobeni drugi nevarnosti niso izpostavljeni, bi z gradnjo hiš na njihovem vrtu stali pred mnogo večjimi težavami in mnogo manjšimi ugodnostmi.

Po vsem svetu se borijo za to, da zagotovijo otrokom primerne vrtove, igrišča, zelenice, parke itd. Kjer tega ne morejo doseči, se borijo z mnogimi težavami. Našim otrokom pa naj bi odvzeli to ugodnost, ki jo imajo odkar ta dom obstaja. Veliko truda in razgovorov je ob vsakokratni gradnji stanovanjskih blokov, da bi v njih zagotovili vsaj skromne prostore za dnevno varstvo otrok zaposle-

nih mater in običajno je ves ta trud zaman, ker do takih prostorov ne pridemo. Sedaj pa naj gremo še korak nazaj, odvzame naj se še to, kar že obstaja? To bi bila nepopravljiva napaka, ker otroški dom, ki je že vsestransko urejen — za kar se je vložilo že mnogo truda in tudi sredstev — bi bil z odvzemanjem večjega, sončnega vrta, v svoji dejavnosti onemogočen. In kaj potem?

Odgovorni činitelji pri občinskem ljudskem odboru Izola in stanovanjska skupnost, ki je ta dom pred kratkim prevzela, bodo morali ta vprašanja temeljito preučiti. Prav gotovo bodo prišli do zaključka, da Otroškemu domu ne smejo odvzeti vrta in da je potrebno storiti vse, da do zidave na tem mestu ne pride. Urbanisti v Izoli bodo našli še marsikje drugje primeren prostor za zidavo hiš.

Končno naj omenim še to, da so obalne občine Koper, Izola in Piran v pripravi za ustanovitev Zavoda za socialno delo v obalnem pasu. Takemu zavodu je otroška ustanova neogibno potrebna, da lahko razvije svojo dejavnost na področju otroškega varstva. Zavod za socialno delo bo moral reševati nešteto problemov s tem v zvezi. V mnogih primerih bo imel otroke na opazovanju pred oddajo v specialne zavode ali v rejo. Tudi za izvajanje strožjega nadzora, ki ga sodišča izrekajo mladoletnim prestopnikom, in za disciplinirani center bo Otroški dom Izola nujno potreben.

Zato je prav, da Otroškega doma v Izoli ne krnemo in ne ustvarjamo novih težav, kjer se jim lahko izognemo. efem

ste. V juliju in avgustu bo po vsej verjetnosti nastala po hotelih celo gneča, zato pa bodo tedaj gostom že na voljo nove nastanitvene kapacitete v campingih v Zusterni, Strunjanu, Pijesu in v Luciji, kot tudi v ljudskem parku pri Rižani. Vendar bodo ti campingi zaenkrat urejeni le za turiste z lastnimi šotori. Na voljo bo dalje 36 novih ležišč v letos grajenih letoviških hišicah hotela »Adria« v Ankaranu, 16 ležišč pri Rižani, 48 v Zusterni in še nekaj drugod. Tudi nekaj počitniških domov namerava oddati del svojih ležišč individualnim turistom, a povečini v času pred glavno sezono in po njej. Kljub temu bi bilo potrebno pridobiti več zasebnih turističnih sob, posebno še v Koprju, ki daleč zaostaja celo za Izolo, še neprimerno bolj pa za Portorožem in Piranom, kjer imajo prijavljenih skupaj nad 800 postelj.

Letos nam ne bo več primanjkovalo izletnih gostišč, saj dobimo poleg nekaj adaptacij starih tri nova. Restavracija pri Rižani bo pričela obratovati še prihodnji mesec v novih prostorih; prav tako bo mogoče v doglednem času odpreti restavracijo na razgledišču Lovreču nad Izolo, a tudi našo koprsko Zusterno moremo šteti tako rekoč za novo, saj bo obratovala kot restavracija in bo mogla nuditi gostom vse, kar si bodo želeli. Pričakovati smemo zato, da letošnja turistična sezona ob našem morju ne bo slabša od lanske, marveč po številu gostov in nočitev boljša. R. G.

LEP IZVOZNI PRISPEVEK MALE OPREME

Izolska Mala oprema je tudi letos potrdila, da si je s svojimi izdelki male pohištvene opreme lepo ugledala pot v tujino. Kot doslej, prevladuje tudi letos na seznamu tujih uvoznikov čezmorska dežela — Združene države Amerike. Tako so z uvozniki iz ZDA sklenili v prvih štirih mesecih tega leta vrsto pogodb za izvoz pohištvenih izdelkov za 120 tisoč dolarjev, razen tega imajo z istim uvoznikom nadaljnjih dogovorov za okrog 40 tisoč dolarjev izvoza. Vendar pravijo, da to še niso zaključne številke, kajti pred kratkim so poslali v tujino nove vzorce male pohištvene opreme, ki bo zaradi ličnosti, kvalitete in uporabnosti nedvomno uresničila prizadevanja tega podjetja po kar največjem izvozu. V zvezi s temi prizadevanji naj omenimo proizvodni program Male opreme, katere kolektiv je postavil v vrsti nalog na prvo mesto sklep o izboljšanju kvalitete svojih izdelkov. (b)

Na začetku nove poti

MALI ODER — Koper je dal novo intonacijo našemu amaterizmu — Kot prvo uprizoritev so pripravili dramo Marijana Matkovića NA KONCU POTI — Gostovali bodo na številnih manjših odrih, kamor ne morejo veliki poklicni ansambli

Napoved koprskih amaterjev se je uresničila: pretekli ponedeljek, 21. t. m. so se prvič predstavili gledališkemu občinstvu z dramo hrvaškega pisatelja Marijana Matkovića NA KONCU POTI.

Delo je iz časa NOB, ali bolje rečeno, dejanje je zgoščeno ob svit svobode maja 1945. leta. V retrospektivi, ki dovoljuje avtorju vsakršno podoživljanje brez ozira na kraj in čas, razgrne pred nami Matkovič v dveh delih usodo mladih Zagrebčanov Nede in Zarka in vseh tistih, ki so kot pripadniki partizanov ali sovražne vojske in njihovih hlapcev pomagali krojiti njuno usodo. Dramo so sicer uprizorjali številni poklicni in amaterski odri, posebno ob njenem nastanku, toda zdi se, da ji zob časa ni bil naklonjen sodnik. Zda se to delo še redkokdaj pojavlja na amaterskih odrih, čeprav je že zaradi razmeroma majhne zasedbe in narodnoosvobodilne tematike hvaljevala snov. In zato ni prav nič čudnega, da je drama »Na koncu poti« začetek nove poti amaterskega življenja v Kopru. Tako vsaj upamo.

Naj bo kakorkoli, naj še toliko govorimo o novih in privlačnih oblikah, ali o krizi amaterizma, nam statistični podatki zanesljivo dokazujejo, da dela v Sloveniji na stotine dramskih družin, ki imajo na tisoče članov in da si je njihove predstave ogledalo v zadnjih letih nekaj več kot pol milijona ljudi. In ker vse preprosto sodimo od stvarih s stališča mest, kjer se blešči televizijske antene in kraljuje tehnizacija, kaj radi pozabljamo na trdo delo, da so dramske skupine že desetletja poleg pevskih zborov najmočnejša in najbolj priljubljena vrsta amaterskega dela med Slovenci in da obišče njihove predstave več gledavcev kot uprizoritve poklicnih gledaliških hiš. In navsezadnje predstavljajo delo takšne dramske družine (gledališke predstave, proslave, akademije, literarni in klubske

večeri, zabavne prireditve in drugo) v marsikaterem manjšem kraju najmočnejšo ali pa celo edino obliko kulturnega življenja. Tudi tam, kjer imajo klube, kajti gledanje televizijskih prenosov raznih športnih tekem in zabavnih glasbe ter popevk je lahko le razvedrilo, nikoli pa ne bo moglo nadomestiti aktivnega kulturnega udejstvovanja in izživljanja.

Celo v Kopru, še veliko bolj pa v manjših krajih, že dolgo pogrešamo osvežilno sapo gledališkega doživljanja. Gostovanja večjih ansamblov so tako redka, nenarčna in slučajna, da že dolgo niso sodilnočujoči faktorji pri oblikovanju naše kulturne podobe. Veliko je bilo ta zadnja leta slišati o poskusih obuditev amaterske ali mogoče celo polpoklicne gledališke skupine. Upali smo, da bo to uspelo, ker vemo, da je v Kopru precej ljudi, ki bi lahko sodelovali pri oblikovanju širokega profila in zmogljivosti take amaterske skupine in ki bi jo lahko prepeljali preko tistega zmotnega mnenja, da je amatersko delo obsojeno na večni dilematizem. Pomislite še, kaj bi pomenila taka mobilna skupina amaterjev za naše podeželje. In če bi se na široko odprla vrata vsem mladim ljubiteljem gledališča in naša primerno razumevanje. Gotovo bi bila obenem še spodbuda številnim dramskim družinam v manjših krajih.

Zdaj je prva predstava tu. Že v tem dejstvu je njena vrednost, ne glede na to, kdo se je bolj in kdo manj uspešno spoprijel z vlogo, ki mu jo je odmeril režiser. Uspeh je v tem, da se je režiserju Srečku Tiču posrečilo zbrati okrog sebe ljudi, s katerimi bo lahko še zaigral na precej širok repertoarni register. Seveda ko bodo vsi premagali osnovne zakonitosti odrskega tempa, se otreli melodramskega patetičnega deklamiranja in na odru preprosto zaživeli. Krivična bi bila trditve, da se to ni nikomur posrečilo, toda obenem nehalno in v tudi povsem nepotrebno je ugotavljati, kdo je zaigral bolje. Tež-

ko je tudi ugotoviti, ali gre vso razvečenost pripisati na rovaš režiserja, ali nekoliko tudi premierski in začetniški tremi. Kot gost je sodeloval pri predstavi član SNG Drame iz Ljubljane Pavle Kovič. In koprski igralci: E. Zega, T. Lemut, M. Celestino, M. Pirnat, M. Hasl, D. Marinčičeva, J. Vrhovec, F. Mihelič in I. Kovačič.

Upajmo, da bo uspešen začetek spodbuda koprskim gledališnikom pri nadaljnjem delu in da jim bo uspelo uresničiti zamisel o štirih ali petih premierah v sezoni ter o gostovanjih na številnih odrih koprškega okraja.

Zdenka Lovec

Letos II. mednarodni simpozij kiparjev

V Portorožu okrog 10 domačih in tujih umetnikov — Simpozij bo od 1. julija do 31. avgusta — Še prej pa bo treba urediti razstavní prostor in umetnine lanskega simpozija

Za letošnji drugi mednarodni simpozij kiparjev »Forma viva« v Kostanjevici in v Portorožu julija in avgusta se je prijavilo okrog 35 tujih umetnikov. Med prijaviteli, ki so prišli do 20. aprila letos, je umetniški svet simpozija izbral tuje in domače udeležence simpozija. V Portorožu bodo predstavniki Izraela, Bolivije, Holandije, Italije, Poljske, Indije in ZDA ter trije Jugoslavo-

Upravni odbor simpozija, ki ga sestavljajo predstavniki okrajnih ljudskih odborov Novo mesto in Koper, občinski ljudskih odborov Videm-Krško in Piran, sveta za kulturo LRS, Moderne galerije, hortikulturnega društva in društva likovnikov, je začel s pripravi na letošnje prireditve že pozimi. Zagotovili so simpoziju finančna sredstva in tudi material, to je hrastov les v Kostanje-



KOPRSKE OBČINSKE REVİJE MLADINSKEGA ZBOROVSKEGA PETJA

V soboto in v nedeljo, 19. in 20. t. m., so bile v koprski komuni tri sektorske občinske revije mladinskega zborovskega petja. V soboto je bila revija v Gračacu, kjer so sodelovale osnovne šole iz Pregare, Gradina, Movraža, Sočerja in Krišča. V nedeljo pa sta bili prireditvi v Skofljah in v Smarjah. V Skofljah so sodelovale šole iz Borsta, Privdora in Božičev, v Smarjah pa še šola iz Puč-Kostabone. Razen mladinskih in otroških pevskih zborov so nastopili povsod tudi recitatorji, v Skofljah pa so pripravili celo 52 točk programa. Nastopili so se orkestri, pevec solisti, harmonikarji itd.

Cepprav ugotovljamo pri teh revijah kar zadovoljiv uspeh in kvaliteto ter opazen napredek od lanskega leta, moramo žal v isti sapi ugotoviti, da niso uspeli organizirati revij na večjih in močnejših osnovnih šolah, kot so Marezige, Dekani in celo Koper. Prvi dve šoli sploh nista prijavili udeležbe, iz Kopra pa so bile tri prijava, kar je premalo za revijo. Zanimivo je še dejstvo, da je vse tri revije obiskalo številno občinstvo. V Skofljah so za mlade udeležence revije predvajali zanimiv Walt Disneyev film iz živalskega sveta.

Na sliki: učenci nižjih razredov osnovne šole v Smarjah.

FORMA VIVA

vici in istrski kamen iz kamnoloma v Bujah. Še posebej pa je upravni odbor formiral svoj strokovni organ — umetniški svet, ki je sodeloval pri izbiri med prijavljenimi kiparji, pred in med simpozijem pa bo reševal probleme strokovnega značaja. Ob koncu simpozija pa bo umetniški svet skupno s tremi tujimi umetniškimi kritiki ocenil delo obeh simpozijev po kriterijih in v obliki, ki jo bo še določil upravni odbor. V umetniškem svetu je osmer članov: direktorji modernih galerij iz Beograda Reke in Ljubljane, predstavniki ustreznega oddelka ljubljanske fakultete, UO Forme vive in društva slovenskih likovnih umetnikov.

V Portorožu imajo urbanisti le-

tos v načrtu izgradnjo campa za 400 ljudi in pri skladistihi solin v Luciji kopališče za 1000 ljudi. Po idejnim načrtu je določen razstavní prostor za skulpture od cest, ki vodi od vznožja pobočja do delovne ploščadi, in tudi ureditve stolpa. Drugo vprašanje je, ki je ureditve razstavnega prostora, kjer so ostala dela umetnikov, udeležencev simpozija. Ta prostor bi vsekakor moral biti urejen tak, da umetnine ne bi propadale ampak da bi predstavljale posebno privlačno točko za domače in tuje turiste. Žal zaenkrat v Portorožu še ni tako. Toda to napako bo treba čimprej popraviti, sicer bo to kaj slaba spodbuda za udeležence naslednjega simpozija.

Z. L.

kulturna kronika

DARILA NAŠIH KNJIZEVNIKOV

Prvi naš Nobelov nagrajenec, znani književnik Ivo Andrić je povelico Nobelove nagrade za književnost podaril ljudski republiki Bosni in Hercegovini za razvoj ljudskih knjižnic. S tem je Andrić ponovno dokazal svojo veliko navezanost na ožjo domovino, v kateri se je rodil in iz katere je črpal snov za svoja dela.

Znani srbski književnik Dobrica Ćosić je prejel za svoj roman »Delitve« knjižno nagrado beogradskega tednika NIN. Za celotni znesek nagrade je pisatelj kupil knjige in jih podaril svoji rojstni vasi Velika Drenova.

V. REVİJA DRAMSKIH SKUPIN SLOVENİJE

Na okrajnih dramskih revijah v Sloveniji so uprizorili gledališki amaterji 204 dramska dela, kar je angažiralo več kot 5.100 gledališnikov-amaterjev. Te okrajne revije so bile priprave za republiško revijo dramskih skupin, ki je letos v Novem mestu. Predstave so se začele 22. t. m. v nedeljo pa bo revija končana. Na njej bodo nastopile dramske skupine iz Trbovelj (Krčmarica Mirandolina), Mežice (Razbiti vrč), Jesenice (Puncčka sanja), Velenja (Nepokopani mrtveci), Vidma-Krškega (Namišljeni zdravniki), Maribora (Milišica), Kranja (Začemanje žveti) in Kostanjevici (Mladost pred sodiščem). Posebno klubsko uprizoritev bo pripravili člani MKUŠ Ivan Cančars iz Maribora pod naslovom »Atomski vek«.

Letos se republiške dramske revije ne udeležujeta ne gorški in ne koprski okraj.

NAGRADE ZA RADIJSKE IGRE

RTV Ljubljana je že lani razpisala II. natečaj za izvirne radijske igre. Na natečaj se je odzvalo 67 avtorjev, med katerimi je žirija izbrala 4 radijske igre za nagrade. Prvo in drugo nagrado si delita Matjaž Kmecl za »Automobile« in Sasa Vuga za »Bombarke«, tretjo nagrado pa sta sprejela Smiljan Rozman za »Poselni poklici« in Marjan Marinc za »Lavino«. V odpuh pa je žirija priporočila še »Srečanje na planini« Antona Ingolica, »Erazma iz Jame« Nika Kureta in »Limance« Marjana Marinca.

Likovna vzgoja — izredno važen vzgojni činitelj na naših osnovnih šolah

Po poti sproščenega ustvarjanja

V prizadevanjih za sodoben koncept likovne vzgoje so tudi likovni pedagogi ob slovenski obali pred nekaj leti zaorali ledino. Osnovna prizadevanja učiteljev likovnega pouka, da bi posredovali otrokom sposobnost ocenjevanja prostora izven njihovega ožjega življenjskega prostora, so že obrodila bogate sadove. Oseredna priustvarjarstva, arhitekture, inženirja, risarja itd. pomeni hkrati izoblikovati v njem čut do sprejemanja vsega levega in zavračanja klica.

Ob upoštevanju teh osnovnih vzgojnih likovnih načel so dosegli likovni pedagogi ob slovenski obali presenetljive uspehe. Posebno pozornost pa so vzbudili na številnih likovnih razstavah otrok doma in v tujini izdelki učencev koprške osemletke. »Janko Premrl-Vojko«. V zvezi s tem ne moremo mimo imena prizadene pedagoga Radea Orahovca, ki je s svojim trdim štrilim delom posredoval otrokom zares izrazno moč doživljene ustvarjanja, svoja dognanja o likovni vzgoji mladega rodu pa je posredoval in se posreduje na številnih seminarjih svojim kolegom na podeželju. Štriljeno delo tovarišice Orahovce je hkrati pomenilo sodelovanje njenih učencev na doma in vseh okrajnih, republiških in zveznih razstavah, mali Koprčani pa so se odzvali tudi na številne natečaje otroških likovnih razstav v tujini, kjer so nabrali zares lepe lovorike. Naj omenimo samo sodelovanje njenih učencev na mednarodnih razstavah v Italiji, na Švedskem, Poljskem in celo na daljnem Japonskem, ki slovi po daljnem japonskem, ki slovi po prirojenem umetniškem daru svojih

prebivavcev. V Varšavi je na primer na razstavi »Moj kraj« dobilo več učencev koprške osemletke diplome in praktična darila, v Perugi (Italija) je na mednarodni razstavi otroških likovnih del prejelo kar 26 učencev pismeno pohvalo ministrstva za kulturo in prosveto, iz Švedske pa je prišlo s številnimi podarili in priznanji sporočilo, da žal nimajo rečnuto za zamenjavo del naših malih razstavljavcev ničesar enakovrednega itd.

Najlepše trofeje pa so prinesli po številnih uspehih na domačih razstavah mali Koprčani pred nedavnim iz Čačka, kjer je slikarska kolonija jugoslovanskih pionirjev. Med šest sto izbranih deli od skupnega števila 20.000 prispelih izdelkov je bilo več risb učencev koprške osemletke, ki je dosegla med šolami za kvaliteto in množično sodelovanje prvo mesto in množico posameznih pa se je uvrstila s svojim »Kurentom« na prvo mesto učenka 7. razreda koprške osemletke Andreja Fajfar, takoj za njo pa učenec 8. razreda Stojan Jakopič s svojim delom »Portret«. Diplomam in prekrasnim albumu je sledila kot priznanje za delo tovarišice Orahovce še nagrada zanj v višini 70.000 tisoč dinarjev, ki pa se ji je po žrtvovalna pedagoginja odpovedala v korist svojega likovnega krožka.

Tudi ta uspeh koprskih pionirjev nikakor ni naključje, saj že površen pogled v katalog reprodukcij kaže neizpodbitno izstopanje del koprskih pionirjev. Ostane torej samo še vprašanje, kako je tovarišica Orahovca dosegla v sorazmerno kratkem času na področju likovne vzgoje tako vidljive uspehe. Sama pravi takole: »Izhajam predvsem iz kraja, zato posredujem otrokom pogoje za kar najbolj občuteno ustvarjanje. Posebno smo se oklenili pionirskih iger, ki s

svojimi temami »Moj kraj« včeraj, danes in jutri dobesedno ponujajo idealno priliko za sodoben koncept likovne vzgoje. Tovarišica Orahovca, ki je rojena Koprčanka, pa je s svojim učenjem prek zgodovinsko doganjenega upodabljanja starega Koprja omogočila prehod na današnje mesto, ki je ustvarjalno in samostojno nastavljanje vsega novega — skratka vsemu novemu odpoveduje intimnost. Skoda le, da delujoče naši likovni učitelji v tako težkih pogojih. Tovarišica Orahovca je na primer lani vodila svoj likovni krožek v skrajno neprimernem prostoru, letos pa je ostala sploh brez nilega. Bodošnje leto pa bodo stanovanjsko vprašanje. Ali ne bi bilo škoda, če bi zaradi pomislekov odgovornih činiteljev, ali potrebujejo tudi naši šolniki ob svojem naporu in odgovornem delu vsaj znosna stanovanja, utegnili izgubiti tako požitnovalno pedagoško moč.

(bb)

Gitica Jakopin:

Odlomek iz knjige ŽAROMETI. Izšlo kot žepna knjiga Školjke pri Mladinski knjigi v Ljubljani v opremi Lidije Osterc

V redu. Delal se bo, kot da je tudi on potreben — recimo moralne opore. In točila mu je bo Tončka. Kaj ga je snoči pravzaprav le bilo prijelo? Neumen je bil! Treba se mu je bilo spriskati z njo! Ponoči je vsaka huda beseda tako čudna zavesta. Pri dnevu pa potem sploh ne veš, zakaj si se tako čudno vedel. Ko je vendar vse jasno in v redu.

Naj je bilo karkoli, zdajle jo bo videl. Seveda bo že poskrbel, da ne bi mislila, da se je potem grizel, ker jo je tako pustil. To ji bo nemara kdaj pozneje povedal. Preveč zapleteno je, da bi se dalo povedati med dvema poljubnostmi in v kratkem, kaj sanjam, resničnosti podobnem snidenju med prvo in drugo zoro. Vse ji bo še povedal. Nič ne bo prikrasjena. In za tiste ure, ko jo je bil pustil samo, se ji bo oddolžil. Oddolžil se ji bo, kakor bo je mogel.

Toda zdaj jo bo videl! Dobro, da je tako naneslo. Za ves dolg dan si jo bo vtisnil v spomin. Ko bi vstaj bila v tisti živorečni bluzi. Tako mu je najbolj všeč. Posebna je v njej. Drugačna.

Tepec si. Je pač vseeno, kaj bo imela na sebi.

»No, vidiš,« je očetočno rekel Resnik. »Sva že tukaj.«

Tine je ustavil. Stopila sta v nizko, prostorno gostilno. Resnik jo je ubral naravnost k točilni mizi. Tine je stopil za njo.

Za točilno mizo je stala Tončka. V rdeči bluzi.

Ko je videla, da so se odprla vrata in je vstopil Resnik, jo je za hip imelo, da bi se zasmejala. Potem je silno zardele, in še tisti mah je bilo to rdečica. Tine jo je v vse to prestala, je bila spet Tončka.

Da. Za Resnikom je vstopil Tine. Pozdravljen, Martin. Pozdravljen, dragi Martin. Pozdravljen.

Obrnila se je k stari omari za točilno mizo in vzela v rmano polico litrsko steklenico rumenega žganja z

RAZUMEVANJE BREZ BESED

Odlomek iz knjige ŽAROMETI. Izšlo kot žepna knjiga Školjke pri Mladinski knjigi v Ljubljani v opremi Lidije Osterc

Resnik ju je začuden gledal. »Kaj sta pa vidva danes tako uradna?« je vprašal.

»Midva ne bova nikoli uradna,« je odgovoril Tine. »Ne, Tončka?«

In Resniku je mahoma segla v misel, da bi ga mogla ta dva imeti za norca.

»Dandanes ste ljudje res čudni. In čudno se obnašate. Vsega ste zmorni. Vidva na primer, ta kakor dva mrtvaka. Pa ni rečeno, da sta res mrtvaka.« Resnik je odmahnil z roko. »Jaz vas ne zastopim. To sem že večkrat rekel. In je tudi res.«

Nenadoma se je za hip ozrl k oknu in se enkrat odmahnil. »Eh, pa za take reči je škoda vsake besede. Veste kaj, Tončka, nekaj malega bi pri griznil.« Resnik se je pogledal po židcu.

»Slabo sem spal, in zdajle bi se mi res prileglo kaj za pod zob.«

»Resnovke?«

Resnik je odikmal. »So premalo krepilne. Nekaj postenege bi rad dobil v želodec. Nekaj bolj ... nekaj za dobro podlago. S Tinotom greva na sejem. Mogote se bom moral še kaj prekati. Zato je bolje, da nisem čisto tešč.«

»Jajca s šunko? Kuhan jezik? Milim, da je svež. Sinoči so ga kuhale za večjo družbo.«

»To, to, to! Vidiš jo, Tine, kako je pogodila! Jezik je točno tisti, česar sem zdajle najbolj potreben. Samo rečite v kuhinji, naj mi dajo veliko hrena. In na drobno nastraganega, da se ne bom davil s tistimi dolgimi nitmi. Pa sveže zemlje. Zemlje menda vendar že imate? In veliko črno pivo. Kaj boš pa ti Tine? Stojš, kot da te bo treba zdaj zdaj s kolom podpreti!«

»Ivala,« je rekel Tine. »Zdaj se ne bom jedel. Je preagladan zame. Tako zgodaj ni morem jesti. Vi pa kar dajte. Jaz bom ta čas katero popadl.«

»Da ni preveč kuhan?« je posumil Resnik, ko je Tončka postavila ovalen krožnik z lično naloženim narezanim jezikom predenj. V sredini je stal krhek bel kupček hrena. »Pivo boste prinesli čez čas, da se mi ne bo preveč ogrelo tu na mizi. Rad imam, da se pivo še peni, ko ga pijem, in da je mrzlo, seveda. Pivo nima nobenega smisla, če ni mrzlo. Potem je bolje, da piješ toplo vodo.« Resnik je

hlastno nabadal rezine jezika, nalahno in noževo konico hrena nanje in jih metal v usta. Zraven je naglo prizgizoval zemljo. »Imeniten jezik je, Tončka. Povejte ženskam v kuhinji, da jih moram pohvaliti.«

Tončka je natakala črno pivo. Skozi okno je vidrlo rumeno sonce, porajajoč se s jasneje svetlobo dne in ko se je nenevarno umirjenem v tej jutranji uri, se ni spremenila, ko se je globoko pri sebi tiho nasmehnul njeni skladni, v tem hipu na zunan in na znotraj priglasi milini. Vedel je, da mu bo prišumnjen, zibajoči se kuza pred olimpijno sipvo ves dan poplesaval pred očmi kot defekt Tončke za točilno mizo. Rahlo naglajen z mrežo las, nalahno sklonjeni tilnik, črta prsi in usločno roko, ki je počivala na pipi za pivo.

Tine je kadil in jo gledal. Nobena poteza na njegovem nepremičnem obrazu nenavadno umirjenem v tej jutranji uri, se ni spremenila, ko se je globoko pri sebi tiho nasmehnul njeni skladni, v tem hipu na zunan in na znotraj priglasi milini. Vedel je, da mu bo prišumnjen, zibajoči se kuza pred olimpijno sipvo ves dan poplesaval pred očmi kot defekt Tončke za točilno mizo. Rahlo naglajen z mrežo las, nalahno sklonjeni tilnik, črta prsi in usločno roka, ki je počivala na pipi za pivo.

Tine je kadil in jo gledal. Nobena poteza na njegovem nepremičnem obrazu nenavadno umirjenem v tej jutranji uri, se ni spremenila, ko se je globoko pri sebi tiho nasmehnul njeni skladni, v tem hipu na zunan in na znotraj priglasi milini. Vedel je, da mu bo prišumnjen, zibajoči se kuza pred olimpijno sipvo ves dan poplesaval pred očmi kot defekt Tončke za točilno mizo. Rahlo naglajen z mrežo las, nalahno sklonjeni tilnik, črta prsi in usločno roka, ki je počivala na pipi za pivo.

Tine je kadil in jo gledal. Nobena poteza na njegovem nepremičnem obrazu nenavadno umirjenem v tej jutranji uri, se ni spremenila, ko se je globoko pri sebi tiho nasmehnul njeni skladni, v tem hipu na zunan in na znotraj priglasi milini. Vedel je, da mu bo prišumnjen, zibajoči se kuza pred olimpijno sipvo ves dan poplesaval pred očmi kot defekt Tončke za točilno mizo. Rahlo naglajen z mrežo las, nalahno sklonjeni tilnik, črta prsi in usločno roka, ki je počivala na pipi za pivo.

Tine je kadil in jo gledal. Nobena poteza na njegovem nepremičnem obrazu nenavadno umirjenem v tej jutranji uri, se ni spremenila, ko se je globoko pri sebi tiho nasmehnul njeni skladni, v tem hipu na zunan in na znotraj priglasi milini. Vedel je, da mu bo prišumnjen, zibajoči se kuza pred olimpijno sipvo ves dan poplesaval pred očmi kot defekt Tončke za točilno mizo. Rahlo naglajen z mrežo las, nalahno sklonjeni tilnik, črta prsi in usločno roka, ki je počivala na pipi za pivo.

Tine je kadil in jo gledal. Nobena poteza na njegovem nepremičnem obrazu nenavadno umirjenem v tej jutranji uri, se ni spremenila, ko se je globoko pri sebi tiho nasmehnul njeni skladni, v tem hipu na zunan in na znotraj priglasi milini. Vedel je, da mu bo prišumnjen, zibajoči se kuza pred olimpijno sipvo ves dan poplesaval pred očmi kot defekt Tončke za točilno mizo. Rahlo naglajen z mrežo las, nalahno sklonjeni tilnik, črta prsi in usločno roka, ki je počivala na pipi za pivo.

Tine je kadil in jo gledal. Nobena poteza na njegovem nepremičnem obrazu nenavadno umirjenem v tej jutranji uri, se ni spremenila, ko se je globoko pri sebi tiho nasmehnul njeni skladni, v tem hipu na zunan in na znotraj priglasi milini. Vedel je, da mu bo prišumnjen, zibajoči se kuza pred olimpijno sipvo ves dan poplesaval pred očmi kot defekt Tončke za točilno mizo. Rahlo naglajen z mrežo las, nalahno sklonjeni tilnik, črta prsi in usločno roka, ki je počivala na pipi za pivo.

Tine je kadil in jo gledal. Nobena poteza na njegovem nepremičnem obrazu nenavadno umirjenem v tej jutranji uri, se ni spremenila, ko se je globoko pri sebi tiho nasmehnul njeni skladni, v tem hipu na zunan in na znotraj priglasi milini. Vedel je, da mu bo prišumnjen, zibajoči se kuza pred olimpijno sipvo ves dan poplesaval pred očmi kot defekt Tončke za točilno mizo. Rahlo naglajen z mrežo las, nalahno sklonjeni tilnik, črta prsi in usločno roka, ki je počivala na pipi za pivo.

Tine je kadil in jo gledal. Nobena poteza na njegovem nepremičnem obrazu nenavadno umirjenem v tej jutranji uri, se ni spremenila, ko se je globoko pri sebi tiho nasmehnul njeni skladni, v tem hipu na zunan in na znotraj priglasi milini. Vedel je, da mu bo prišumnjen, zibajoči se kuza pred olimpijno sipvo ves dan poplesaval pred očmi kot defekt Tončke za točilno mizo. Rahlo naglajen z mrežo las, nalahno sklonjeni tilnik, črta prsi in usločno roka, ki je počivala na pipi za pivo.

Tine je kadil in jo gledal. Nobena poteza na njegovem nepremičnem obrazu nenavadno umirjenem v tej jutranji uri, se ni spremenila, ko se je globoko pri sebi tiho nasmehnul njeni skladni, v tem hipu na zunan in na znotraj priglasi milini. Vedel je, da mu bo prišumnjen, zibajoči se kuza pred olimpijno sipvo ves dan poplesaval pred očmi kot defekt Tončke za točilno mizo. Rahlo naglajen z mrežo las, nalahno sklonjeni tilnik, črta prsi in usločno roka, ki je počivala na pipi za pivo.

Tine je kadil in jo gledal. Nobena poteza na njegovem nepremičnem obrazu nenavadno umirjenem v tej jutranji uri, se ni spremenila, ko se je globoko pri sebi tiho nasmehnul njeni skladni, v tem hipu na zunan in na znotraj priglasi milini. Vedel je, da mu bo prišumnjen, zibajoči se kuza pred olimpijno sipvo ves dan poplesaval pred očmi kot defekt Tončke za točilno mizo. Rahlo naglajen z mrežo las, nalahno sklonjeni tilnik, črta prsi in usločno roka, ki je počivala na pipi za pivo.

Tine je kadil in jo gledal. Nobena poteza na njegovem nepremičnem obrazu nenavadno umirjenem v tej jutranji uri, se ni spremenila, ko se je globoko pri sebi tiho nasmehnul njeni skladni, v tem hipu na zunan in na znotraj priglasi milini. Vedel je, da mu bo prišumnjen, zibajoči se kuza pred olimpijno sipvo ves dan poplesaval pred očmi kot defekt Tončke za točilno mizo. Rahlo naglajen z mrežo las, nalahno sklonjeni tilnik, črta prsi in usločno roka, ki je počivala na pipi za pivo.

Tine je kadil in jo gledal. Nobena poteza na njegovem nepremičnem obrazu nenavadno umirjenem v tej jutranji uri, se ni spremenila, ko se je globoko pri sebi tiho nasmehnul njeni skladni, v tem hipu na zunan in na znotraj priglasi milini. Vedel je, da mu bo prišumnjen, zibajoči se kuza pred olimpijno sipvo ves dan poplesaval pred očmi kot defekt Tončke za točilno mizo. Rahlo naglajen z mrežo las, nalahno sklonjeni tilnik, črta prsi in usločno roka, ki je počivala na pipi za pivo.

Tine je kadil in jo gledal. Nobena poteza na njegovem nepremičnem obrazu nenavadno umirjenem v tej jutranji uri, se ni spremenila, ko se je globoko pri sebi tiho nasmehnul njeni skladni, v tem hipu na zunan in na znotraj priglasi milini. Vedel je, da mu bo prišumnjen, zibajoči se kuza pred olimpijno sipvo ves dan poplesaval pred očmi kot defekt Tončke za točilno mizo. Rahlo naglajen z mrežo las, nalahno sklonjeni tilnik, črta prsi in usločno roka, ki je počivala na pipi za pivo.

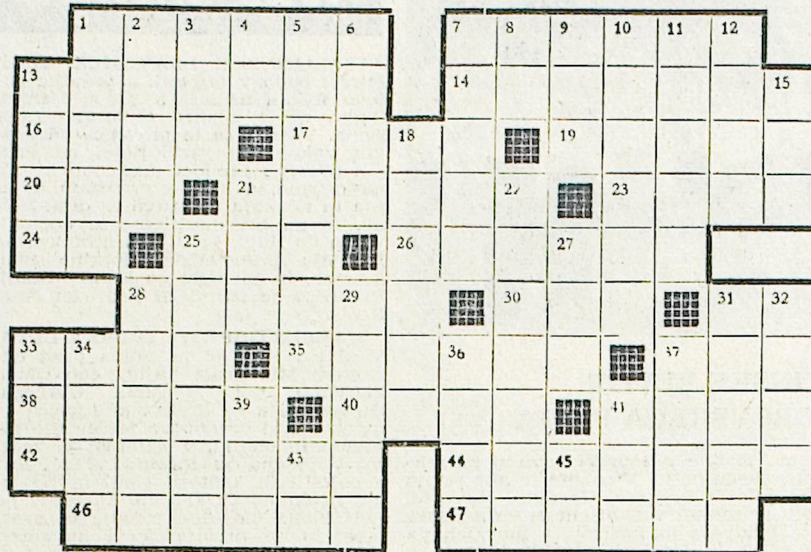
Tine je kadil in jo gledal. Nobena poteza na njegovem nepremičnem obrazu nenavadno umirjenem v tej jutranji uri, se ni spremenila, ko se je globoko pri sebi tiho nasmehnul njeni skladni, v tem hipu na zunan in na znotraj priglasi milini. Vedel je, da mu bo prišumnjen, zibajoči se kuza pred olimpijno sipvo ves dan poplesaval pred očmi kot defekt Tončke za točilno mizo. Rahlo naglajen z mrežo las, nalahno sklonjeni tilnik, črta prsi in usločno roka, ki je počivala na pipi za pivo.

Tine je kadil in jo gledal. Nobena poteza na njegovem nepremičnem obrazu nenavadno umirjenem v tej jutranji uri, se ni spremenila, ko se je globoko pri sebi tiho nasmehnul njeni skladni, v tem hipu na zunan in na znotraj priglasi milini. Vedel je, da mu bo prišumnjen, zibajoči se kuza pred olimpijno sipvo ves dan poplesaval pred očmi kot defekt Tončke za točilno mizo. Rahlo naglajen z mrežo las, nalahno sklonjeni tilnik, črta prsi in usločno roka, ki je počivala na pipi za pivo.

NOVE KNJIGE

ITALIJANSKE PRAVLJICE. Mladi braveli bodo v tej knjigi pravljice gotovo srečali nemara s spremenjenimi imeni svoje znanje o pravljicah sveta. Vendar se je iz tega pravljice od drugih

Križanka



Vodoravno: 1. kubanski premier, 7. država v Srednji Ameriki, 13. drugo največje slovensko mesto, 14. spevoigra z lažjo vsebino, 16. sultanat na jugu Arabskega polotoka, 17. važno živilo, 19. zdravnik-mašč, 20. tulec, etni, 21. starejši nemški pisatelj in dramatik (Felix), 23. toaletna potrebščina, 24. središče vrtenja, 25. zgodovinsko mesto v srednji Dalmaciji, 26. spojina volika z dušikom, 28. zbor treh pevcev, 30. roževinasta tvorba na kitovi glavi, 31. avtomobilska značka Danske, 33. angleška filmska igralka (Diana), 35. lepi mladenič iz grške mitologije, 37. tuje žensko ime, 38. tuje žensko ime (naslov romana italijanske pisateljice Orsola Nemi), 40. stara lekarniška utež, 41. ud društva, 42. jeza, slabo razpoloženje, 44. točka, iz katere izhaja zarčenje, 46. po Homerju brzno, kamor je Zevs vrgel Titane, 47. svetovnoznana alpska dolina pod Triglavom.

Navpično: 1. predani umrli francoski eksistencialistični pisatelj (Albert), 2. veliko sibirsko jezero, 3. moški potomec, 4. kemični znak za terbij, 5. pripovedna pesem o plemenitih viteških dejanjih, 6. stara pokovna mera, 7. nato, zatem, 8. kratica za »Avtonomna pokrajina«, 9. največji buimpeštanski nogometni stadion, 10. eden od treh Dumasovih mušketirjev, 11. posrednik pri spiritalističnih poskusih, 12. ime treh pergamenskih kraljev, 13. geslo, izrek, 15. eden od danskih otokov, 18. mirujoč del elektromotorja, 21. mlečni izdelek, 22. čimnikar, 25. najstarejši grški kralj pred Trojo, 27. organ vonja, 28. najbolj razširjena rastlina, 29. ime angleškega pisatelja kriminalnih romanov Wallacea, 31. kriminalna boginja, 33. največji nemški idealistični filozof (Immanuel), 35. del tedna, 34. stenska obloga, 36. del

stopala, 37. stran, 39. ženski pevski glas, 41. vojaška stopnja, 43. ljudska pritrilnica, 45. glasbena nota.

USPEH GORICE V REPUBLIŠKI LIGI

Nogometaši Gorice so v nedeljo zabeležili še eno zmago v republiški ligi. Na svojem igrišču so premagali ljubljansko Ilirijo z 1:0. Zmaga domačinov je povsem zaslužena, saj so bili večidel igre v premoci. Edini zadetek je dosegel Markič iz enajstmetrovke. S to zmago so si Goričani še bolj utrdili položaj na petem mestu prvenstvene lestvice.



BELA KRAJINA je na poti v severnoameriška pristanišča, kamor bo prišla 2. junija. BIHAC je 21. maja prispela v Šibenik. BLED je 20. maja prispela v New York. BOHINJ je 22. maja odpeljal iz Pirana na Reko. BOVEC bo 28. maja odpeljal iz New Yorka proti Sredozemlju. DUBROVNIK je iz Rotterdamu prišel 21. maja v Arhangelsk. GORANJA je na vožnji iz Benetk proti Reki. GORENJSKA je 18. maja prispela v Ravenno ter nadaljuje vožnjo proti Reki. KOROTAN je v japonskih pristaniščih. LJUBLJANA je 20. maja odpeljala iz Šibenika proti Zdanovu. MARTIN KRPAJ je na vožnji iz Cankarjeve proti Kopru. PIRAN je na vožnji proti vzhodnim severnoameriškim pristaniščem, kamor bo prispela 29. maja. POHORJE je iz Emdena odpeljal v pristanišče Poljske. ROG je 19. maja odpeljal iz Dubrovnika v Emden. TRBOVLJE je na vožnji v Sredozemlje. ZELENJORA je 19. maja prispela v pristanišče St. Lawrence.

MALI OGLASI

STARO SOBNO POHIŠTVO poceni prodam. Naslov v upravi Slovenskega Jadrana.

ZAMENJAM DRUŽINSKO ENOSOBNO, SONČNO STANOVANJE V MARIBORU za enakovrednega v Kopru. Informacije pri Francu Semenu v Kopru, Telovadniški trg 1.

ENAINPOLSOBNO STANOVANJE z dvema prostoroma in pritličju, v dvostanovanjski hiši (druga stranka pretežno odsotna), sončno in z lepim razgledom na morje, zamenjam za večje na Koprskem. Pahor, Izola, Kumarjeva 2.

OB VAŠIH OBISKIH V TRSTU ne izpušite obiska trgovine »MAGLIABELLA« na Corsu Garibaldi št. 11 (Barriera) nekaj korakov od avtobusne postaje. Pri nas boste našli veliko izbiro pletenin, nogavic in perila za dame, gospode in otroke po najnižjih cenah v Trstu. Postreženi boste v vašem jeziku! Proti izreku tega oglasa prejmete darilo!

Ugodno prodamo čoln tipa DINGI za 4 osebe. Izdelan je iz fibreglasa (poliesterska smola, armirana s stekleno volno). Čoln je dolg 3,20 m. Eventualno prodamo tudi motor.

Zavod za varjenje LRS

Ljubljana, Ptujška cesta 11

UMRLA JE APOLONIJA BIZJAK

29. aprila je umrla v Benetkah v Italiji dolgoletna postojnska babica Apolonia Bizjak. Rodila se je 1890. leta v Postojni, 1922. leta pa je diplomirala za babico v Ljubljani. Odtlej — vse do septembra 1958 — je opravljala to službo na področju Postojne in šestih okoliških vasi. Leta 1945 je bila izvoljena za zdravstvenega referenta ONNO Postojne, opravljala pa je še več drugih dolžnosti s področja socialnega skrbstva.

Na pobudo pokojne so pred leti ustanovili v Postojni prvo posvetovalnico za mater in otroka. Sprva je Bizjakova to posvetovalnico tudi sama vodila. Vest o njeni nedavni smrti je hitro odjeknila po Postojnskem. Ob slovesu so se je z globoko užalostjenostjo spomnili vsi, ki so jo poznali kot požrtvovalno zdravstveno delavko, predvsem pa številne matere in danes že odrasli otroci, ki jim je pomagala pri porodu.

Po dolgotrajni bolezni je 17. maja umrl

MILAN FRANK

ekonomist-analitik

Našega dobrega delovnega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

Sindikalna podružnica in uprava
ČZP Primorski tisk — Koper

prometna kronika

V času od 13. do 21. maja je bilo na cestah našega okraja nič manj kot 33 prometnih nezgod, ki k sreči niso terjale smrtnih žrtev, toda bilo je več hujših poškodb in velika materialna škoda. Nedvomno bi v primeru, če ostane pri gornjem povprečju cestnih nezgod, postal naš okraj kmalu po številu prometnih nesreč nosilec tega žalostnega rekorda, vendar je zaradi obilice deževja v minulih dneh pripisati dober del nezgod vremenskim okoliščinam, čeprav sta tudi tokrat nepredvidnost in vinjenost botrovali večini karambolov.

Hudo prometno nezgodo je 13. maja doživel na planinskih serpentinah voznik osebnega avtomobila Rudi Kuhne, nemški državljani, ki je zaradi velike hitrosti zavozil s ceste. Vozilo se je prevrnilo 25 metrov pod cesto in le srečnemu naključju gre pripisati, da je nepredvidni voznik ostal nepoškodovan, medtem ko je bilo vozilo popolnoma razbito.

Istega dne je na cesti II. reda v Duplevju zavozil voznik osebnega avtomobila Roman Sustaršič iz Piskovce v občestni žid. Voznikova sopotnica je dobila pretres možganov, nesreča pa je terjala tudi materialno škodo.

Tudi na cesti III. reda v Luciji pri Portorožu je tega dne terjalo križišče zaradi nepredvidnosti voznika osebnega avtomobila Krešimir Rasič iz Zagreba svoj prometni davek. Rasič je namreč zaradi prevelike hitrosti zavozil v občestno drevje, pri čemer sta bila voznik in sopotnica laže poškodovana, gmohtna škoda na vozilu pa znaša okrog 100 tisoč dinarjev.

Nepredvidno prehitavanje voznika osebnega avtomobila Ivana Kolarja iz Trilca je bilo vzrok, da je voznik trčil z nasproti vozečim avtomobilom, ki ga je upravljal Karel Nikolič iz Poreča. Rezultat: precejšnja gmohtna škoda.

Na cesti II. reda med vasjo Sočergo in naseljem Lukinji je zaradi vinjenosti zavozil voznik osebnega avtomobila Dušan Colliani s cestišča v občestni kamen, nakar se je vozilo prevrnilo za 180 stopinj. Tudi tega voznika in njegove sopotnice v tem trenutku ni zapustila sreča, saj nista utrpela telesnih poškodb, pač pa je zato materialna škoda velika: 400 tisoč dinarjev.

16. maja je prišlo do hude prometne nezgode na križišču pred Slavnikom v Kopru, kjer je voznik avtomobila Stanko Jurena izsiljeval prednost in pri tem zavozil v mopedista Milana Trošta iz Sareda. Mopedist je obelzel na kraju nezgode hudo poškodovan.

V 21 metrov globok prepad je zavozil s planinskih serpentin 19. maja voznik osebnega avtomobila Zarko Kobal iz Ljubljane. Kobal in njegova sopotnica sta k sreči bila le lažje poškodovana, medtem ko je na vozilu za okrog 300 tisoč dinarjev materialne škoda.

Zaradi neprimerne hitrosti je na cesti III. reda v Portorožu zavozil s ceste in zdrknil 12 metrov pod cesto voznik osebnega avtomobila Božidar Jevševar iz Lucije. Nezgoda je tudi tokrat minila brez poškodb, na vozilu pa je za okrog 200 tisoč dinarjev škoda.

Zaradi okvare na krmilnem mehanizmu je voznik osebnega avtomobila Vladimir Bandi iz Doline pri Trstu zavozil na cesti II. reda — na križišču v Matavunu — v občestni jarek, kjer je vozilo prevrnilo. Tudi tokrat je ostal voznik nepoškodovan, škoda na vozilu pa znaša okrog 200 tisoč dinarjev. (b)

kob Blažek, krojač iz Velikega otoka; Jožef Rovar, natakarka iz Postojne, in Ivan Peternej, elektro-monter iz Postojne.

UMRLI

V postojnski občini: Franc Podboj iz Belskega, star 83 let. V Kopru: Marija Bembli, stara 22 let; Karel Umer, star 49 let, iz Sareda; Marinela Valentina, otrok iz Pirana; Lucija Giudici, stara 72 let iz Pirana; Milan Frank, star 53 let, iz Kopra.

V Izoli: Marija Bembli, gospodinja, stara 78 let, iz Izole in Nicolo Radivo, star 79 let, iz Pirana.

RAZPIS

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij Cestnega podjetja v Kopru, Ulica 15. maja št. 1, razpisuje naslednji prosti delovni mesti za:

1. OBRAČUNSKO-KNJIGOVODJO,
2. MATERIALNO-OBRAČUNSKO-KNJIGOVODJO

Potrebna je popolna srednješolska izobrazba z daljšo prakso na razpisanih ali podobnih delovnih mestih.

Vloge z življenjepisom in s podatki o dosedanjem službovanju kandidatov sprejema uprava podjetja.

Možnost nastopa službe takoj ali po dogovoru.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Cestno podjetje v Kopru

Stanovanjska skupnost v Pivki razpisuje delovni mesti za:

1. TAJNIKA SKUPNOSTI,
2. OTROŠKE VZGOJITELJICE

Prednost imajo kandidati s srednjo strokovno izobrazbo. Osebnih dohodkov po pravilniku. Prošnje sprejema stanovanjska skupnost Pivka do 15. junija 1962.

Razpisna komisija pri Okrajnem sodišču v Sežani razpisuje

MESTO POMOŽNEGA USLUZBENCA

Pogoj: kandidat mora imeti najmanj 4 razrede osnovne šole. Plača po zakonu o javnih uslužbenecih. — Prošnje, kolkovane s 50 din in z življenjepisom ter s priporočilom o strokovni izobrazbi je treba vložiti najkasneje v 15 dneh po objavi tega razpisa.

KRVODAJAVCI

Dne 15., 16. in 18. maja so se prijavi kot krvodajavci:

GOSPODINJE: Elda Bažec, Amalija Kocjančič, Dragica Kosančič, Marija Kuzman, Alojza Maslo, Marija Peršolja, Albina Plištan.

GRABENIK IZOLA: Stane Antonič, Jože Mohar.

GRABENIK KOPER: Vili Plavčak.

MALA OPEMA IZOLA: Olga Maršič, Edvard Zorž.

METROPOL-HOTEL PIRAN: Marija Zagoda.

MODNO KROJ. PIRAN: Lucija Argenčina, Ida Mauko.

NANOS PORTOROŽ: Pierina Brajko, Anton Perosa.

OBNOVA IZOLA: Liljana Čuk, Anžel Kljun.

Obszdl PIRAN: Kristina Drenik, Stojan Ražem, Martin Zugelj.

Obč. KOMITE PIRAN: inž. Armand Klančič.

OKRAJNO SODISČE PIRAN: Vera Kuselj.

PLM IZOLA: Franc Rapuš.

POCITNIŠKI DOM LITOSTROJ, FIESA: Alojz Kocjančič.

PRISTANIŠČE KOPER: Ivan Božič, Ribiška SOLA PIRAN: Ante Crnica.

SLOVENIJA-CESTE PIRAN: Luka Dumenčič, Jože Grah, Redžo Jašeragić, Anka Lojk, Tomo Novičič, Ljilka Pokriavac, Duro Rod, Ramadnan Salija, Stefan Zebec, Anton Novak.

TOMOS: Alojz Centrih.

UPOKOJENKA: Djuro Končarevič, Silva Končarevič.

VZGOJNI ZAVOD STRUNJAN: Boža Vodopivec.

Kako gojimo cvetlice lončnice

Ljubitelji cvetlic lončnic, ki krasijo in poživljajo stanovanja, balkone, okna in verande, so že dolgo pogrešali kratak in pregleden, obenem pa cenen priročnik za njihovo gojitev. Vsem tem potrebam ustreza brošurica Toneta Goršeta »Kako gojimo cvetlice lončnice«, katero je izdalo te dni koprsko turistično društvo. Brošurica, ki ima zelo lepo naslovno stran, pripoveduje kratko in poljudno o tem, kako lončnice sa-

dimo, kako jih vzgajamo, hranimo, zalivamo in prezimujemo. Dalje opisuje vse tiste lončnice, ki so najbolj znane in razširjene in ne povzročajo pri gojitvi posebnih težav. Tu najdemo opisane pelargonije ali gorečke, kakor jim pravimo po Primorskem, roženkavrt, fuksije, nageljne, begonije in druge, pa tudi palme, fikuse, filodendrone, kamelije itd. Turistično društvo je dobilo še pred izidom naročila iz raznih krajev Slovenije, zlasti od turističnih društev in njihovih članov. R. R.

NOVA ŠTEVILKA GOZDNEGA GOSPODARJA

Delovni kolektiv Gozdnega gospodarstva v Postojni je izdal pred kratkim šesto številko svojega glasila »Gozdni gospodar«. List obravnava med drugim pomen nedavnih volitev v delavski svet, mimo drugih sestavkov pa prinaša tudi oceno obnih zborov sindikalnih podružnic Gozdnega gospodarstva. V izviru objavlja tudi zaključni račun Gozdnega gospodarstva za leto 1961.

pismo uredništva

ZAKAJ TAKO?

Pretekli teden so v portoroškem kinu predvajali film »Nočni izlet«. V omari s plakati pa smo lahko poleg reklame za ta film brali na listku pomanjkljivega formata: »Ovaj film za mladino nije primeran in je prepovedano«.

Morda bi bilo preveč, če bi zahtevali, da bi bilo to napisano z lepimi črkami in na dostojnem papirju. Najmanj, kar pa bi lahko pričakovali, je to, da bi bilo besedilo napisano v pravilni slovensčini.

Zanimivo je, da je takšen pripis, opozorilo, prepoved ali kakor naj to imenujemo, že drugi na portoroškem plakatu. In zakaj in kako, da je prepovedano samo pri nas?

Vsekakor bi bilo prav in dobro, če bi kdo v tej zvezi kaj ukrenil. Plakat si namreč ogledajo vsi domačini. Pomisliti pa moramo tudi na to, da je sedaj v Portorožu že precej turistov, ki ne hodijo zavestnih oči mimo reklamne omare s takšnimi plakati in takšnimi napisi. Cvetka Guzej

KONCENTRACIJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ne da se zanikati, da je dosedanja praksa inšpekcijskih organov bolj ali manj apolitična, pa čeprav so ravnali po veljavnih predpisih, ker so navadno ukrepali nekako mimo osnovnih družbenih organizmov, na katerih slo ni ves naš družbeni sistem. Priporočljivo je, da bi se dve ali več občin sporazumelo za skupno inšpekcijsko službo, ker bi bila tako bolj strokovna in verjetno tudi cenejša. Občinski odbori naj se tudi na drugih področjih, kjer ni pogojev za ustanovitve samostojne občinske službe, sporazumejo za skupno službo (sodnik za prekrške, premoženjsko-pravna služba, služba pravne pomoči itd.). Pri tem bodi osnovno vodilo: strokovna, cenena in učinkovita služba.

Slabo vodstveno delovanje vodilnih uslužbenecv precej zavira hitrejši napredek in kakovostni razvoj uprave ljudskih odborov. Namesto da bi opravljali naloge vodilnih uslužbenecv, porabijo večino svojega delovnega časa za razna druga opravila: rešujejo konkretne upravne zadeve, hodijo od sestanka na sestanek itd., svoje osnovne naloge — voditi upravne organe — pa zanemarljajo. Vodilni uslužbenci naj se zato bolj posvetijo vodstvenim nalogam: načrtovanju in organizaciji dela, izboljševanju delovnih metod, kontroli dela, strokovnemu napredku uslužbenecv itd.

V akciji »državljan in uprava« je treba doseči, da se okrajna in občinske uprave v koprskem okraju še bolj približajo državljanu. Tu je treba, kakor je bilo že večkrat poudarjeno, doseči do konca leta izdaten napredek, nato pa trajno izboljševati odnose med upravo in državljanom ter oblike medsebojnega obveščanja in sodelovanja. Na posvetovanju predsednikov in tajnikov občinskih ljudskih odborov koprskega okraja so postavili naslednje: 1. do konca junija v vseh občinskih upravah ustanoviti sprejemne pisarne z uslužbenecem, primernim za delo s strankami, 2. do konca leta ustanoviti službo pravne pomoči (ljudski odbori, ki nimajo pogojev za ustanovitve te službe z lastnimi možnostmi, naj ustanovijo skupno službo pravne pomoči), 3. v vseh ljudskih odborih je treba zadolžiti posebnega uslužbenca za opravljanje službe za prošnje in pritožbe in 4. v vseh upravnih organih je treba zagotoviti nemoteno in ekspeditivno delo s strankami. Vsako vlogo stranke, ki ne zahteva posebnega postopka, je treba rešiti takoj po prejemu, najpozneje v desetih dneh. Če vloga v tem roku ne more biti rešena, mora uslužbenec stranko obvestiti o vzrokih zamude in kdaj bo vloga predvidoma rešena. Vse poslovanje upravnih organov mora biti usmerjeno v to, da državljanom, ki se nanje obračajo, povzroči kar najmanjše stroške in čim manjšo zamudo časa.

Po načelih in priporočilih, ki smo jih seveda dokaj neizbrano nanizali, se more občinska uprava neposredne približati državljanu ter zavestno vključiti v celotni mehanizem, ki razvija in oblikuje nove in nove odnose naše socialistične demokracije. (2)

Trgovsko podjetje »SOČA KOPER« v Kopru se cenjenim strankam najlepše zahvaljuje za sodelovanje pri razpisni anketi ter obvešča, da so bili 17. maja 1962 izžrebani kuponi ankete z naslednjimi številkami:

IZŽREBANE ŠTEVILKE:

1. št. 11626 — hladilnik HIMO
2. št. 00367 — radijski sprejemnik TESLA
3. št. 07682 — moški suknjič iz velurja
4. št. 03302 — ekonom lonec
5. št. 20548 — kangarn za moško obleko
6. št. 03284 — otroška bunda
7. št. 10861 — otroški plašč (balonska svila)
8. št. 08038 — ženska set garnitura
9. št. 24622 — ženski plašč »Kotka«
10. št. 09845 — moški suknjič
11. št. 22996 — moški suknjič iz umetnega usnja
12. št. 21669 — moški suknjič iz volnenega tropikala
13. št. 22771 — volnena odeja
14. št. 22937 — stoječa svetilka
15. št. 01973 — moški čevlji
16. št. 08762 — ženska dvodelna obleka
17. št. 06145 — moški čevlji
18. št. 16585 — moški pullover
19. št. 16907 — moški čevlji
20. št. 01889 — moški čevlji
21. št. 21899 — ženski pullover
22. št. 14329 — ženski čevlji
23. št. 11172 — ženski pullover
24. št. 13696 — ženska garnitura za plažo
25. št. 22869 — moški čevlji
26. št. 12123 — moška srajca
27. št. 11548 — ženski čevlji
28. št. 12974 — žensko športno krilo
29. št. 05066 — ženski čevlji
30. št. 14718 — ženski krzni ovrtnik
31. št. 03291 — otroška garnitura
32. št. 14965 — ženska torbica
33. št. 14413 — moški sandali
34. št. 11518 — otroški pullover
35. št. 04890 — moška srajca
36. št. 21519 — dekliska obleka
37. št. 13539 — deške dolge hlače
38. št. 01351 — ženska kombineža
39. št. 22700 — ženska kombineža
40. št. 16199 — ženska kombineža
41. št. 06557 — ženska kombineža
42. št. 10560 — ženska kombineža
43. št. 05951 — kovček
44. št. 09502 — ženska torbica
45. št. 06352 — moške rokavice
46. št. 15772 — polivinilni izdelki
47. št. 22763 — teleče usnje za čevlje
48. št. 09765 — ženska volnena vestija
49. št. 10798 — ženska volnena vestija

Izžrebane nagrade izvolite osebno prevzeti v upravi podjetja v Kopru, Verdijevega 6.

PODJETJE PIRANSKE SOLINE PORTOROŽ

razpisuje mesto

RAČUNOVODJE

Pogoji: visoka strokovna izobrazba in 5 let prakse na vodilnem mestu finančne stroke ali srednja strokovna izobrazba in 10 let prakse na vodilnem mestu finančne stroke. Pismene ponudbe z življenjepisom (posebno z opisom dosedanjih zaposlitev) pošljite do 10. junija 1962 na naslov: Piranske soline, Portorož.

R A Z P I S

GOSTINSKO PODJETJE HOTEL ZORA Izola

razpisuje delovno mesto za

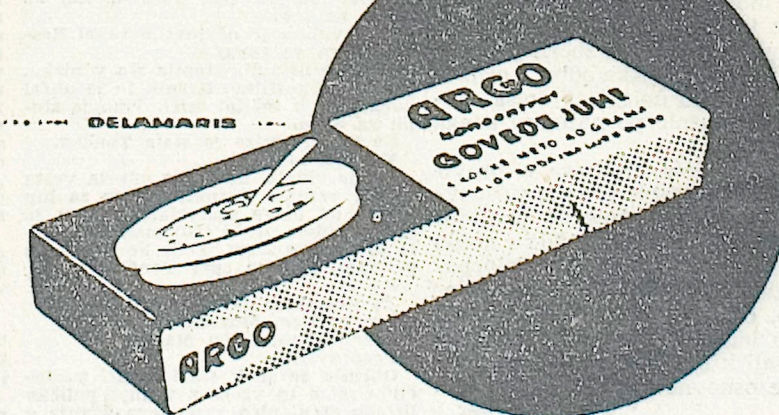
poslovodjo obrata
TURIST Izola.

Osebnih prejemkov po pravilniku o delitvi osebnega dohodka.

Pogoj: visoko kvalificiran natakak z znanjem dveh tujih jezikov. Rok sprejema ponudb se zaključni 1. junija 1962.

Še večja ugodnost!

ARGO Juha



Pograbila me je sveta jeza in...

Vsi tisti, ki imajo svojega »konjička«, ga bolj ali manj ljubosumno varujejo in negujejo doma. Zbirajo znamke, goje kaktuse, nabirajo pisane papirne prtičke, skatlice za vžigalice, sestavljajo aparate, se igrajo z železnico ali avtomobilčki. Brez števila je teh »konjičkov«. Izjemoma včasih

stvar, še bolj seveda v gostinstvu in turizmu... pripoveduje tov. Colja.

Po dobrih dveh letih je »konjiček« dorašel v patentni hermetični zamašek (prijavljen kot patent pri Upravi za patente v Beogradu pod značko P-959/60). Morda poročate: eh, samo za zamašek gre! Za takšno majhno stvar! Toda: tudi majhne stvari so v življenju pomembne, zlasti če so nadvse uporabne in koristne. Čez mero namišljanja in roganja je moral tov. Colja požreti, preden je »konjiček« zrasel v »konja«, v zares originalno zamisljen in izdelan zamašek.

Ko ga prvič vidite, ogledujete in poskušate, spoznate, da je novost s številnimi prednostmi v primerjavi s pisano šaro navadnih zamaškov. Izdelan je iz več delov in različ-

nega materiala. Odporen proti lužinam in kislinam. Zaradi svojega mehanizma prilagodljiv za vsako steklenico, za ožje ali širše grlo. Higieničen pa tako, da so mu morali to lastnost priznati celo v laboratoriju. Pri zapiranju ali odpiranju steklenice se ga roka niti ne dotakne!

Pred nedavnim je začel Coljin »konjiček« prodirati v svet. Z lastnostmi, ki jih ima v obilni meri, bo gotovo dobro vozil in lepo služil in stregel ljudem, ki jim ni vseeno, kako je na svetu s to našo ljubo higieno. (ž)

Demografski podatki iz piranske občine

Podatki, dobljeni na matičnih uradih piranske občine,

BREZHLAČNI KOMUNIZEM

Hruščev je dejal v razgovoru z ameriškim novinarjem Gardnerjem Konwelsom tudi tole: »Svoj čas so bili pri nas ljudje, ki so zahtevali, naj bi proglasili komunizem, čeprav za to še niso bili ustvarjeni potrebni pogoji. Če bi komunizem proglasili v času, ko so prišli na deset ljudi ene same hiše, in če bi te hiše razdelili med deset ljudi, potem bi vsi hodili brez klate. Mi pa smo proti takšnemu brezhlacnemu komunizmu.«

PREGNANE KLOBASE

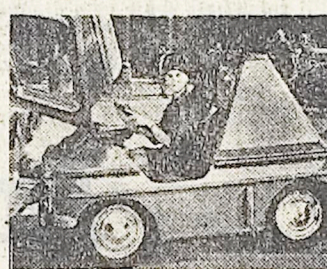
Vzhodnonemški časopis »Der Morgen« se zavzema za to, naj bi z vseh jedilnikov v vzhodnonemških restavracijah pregnali klobase. Na pritožbe številnih gostov je časopis odgovoril, da bi kazalo ta ukrep izvesti zaradi tega, ker imajo klobase nizko kalorično vrednost, razen tega pa morajo črevesa za klobase uvažati za težke devize.



Po gornji sliki sodeč bi človek mislil, da je bila posneta kje na Orientu, v resnici pa je iz nekega snobovskega hotela v New Yorku, ki je za svoje neštete in blazirane goste izmislil takšno pikantno okolje za izživljanje — medtem ko je bilo tisoče brezposelnih delavcev zadovoljnih z drobtinco tistega, kar bogataše stanejo takšne zabave



Poroka med ameriškim pevcem Jerryjem Lee Lewisom in njegovo takrat trinajstletno ženo Myro je pred štirimi leti povzročila med angleškimi puritanci viharje zgražanja in protestov, pred katerimi sta morala uiti v Kateri. Pred dnevi sta se vrnila v London, kjer pa je zanj, kot pravijo, pošlo vsako zanimanje — tako kot za zakonca, tako tudi kot za pevca



Francoski pisatelj fantastičnih povesti Henri Viard je v sodelovanju z inženirjem Baufortom dal napraviti avtomobil za vožnjo po mestih, kjer je zaradi povečane prometa in števila motornih vozil zadrega za parkiranje. Novi avtomobilski zavzame zelo malo prostora in ima dvotakten motorček, ki vozila razvije okrog 60 km brzine

OASS — SMRTNA SODBA V KUVERTI

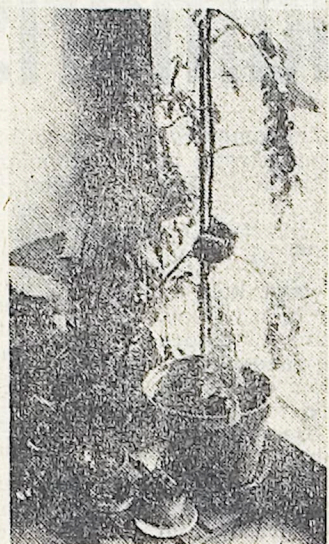
Pariški dopisnik italijanskega lista »Stampa sera« Loris Manucci je prejel te dni po pošti smrtno obsodbo. Na smrt ga je obsodilo »visoko vojaško sodišče OAS za pariško področje«.

V pismu je tudi rečeno, da bo sodba izvršena nekega dne v aprilu. Novinar je obvestil takoj italijansko veleposlaništvo in francoske policijske oblasti. Takoj naslednji dan je prejel novo pismo. V njem je rečeno, da smrtno obsodbo ni izrekla OAS, marveč po vsej verjetnosti kakšna konkurenčna organizacija.



Nezaželen gost

24. marca je krenila na svojo prvo poskusno vožnjo po Atlantični prva trgovska ladja na atomski pogon Savannah. Ne da bi kdo ve kako naprezala svoje motorje, je ladja dosegla hitrost 20 milj na uro. Njena nosilnost je 22.000 ton, prostora ima za 110 članov posadke in za 60 potnikov. Ze med sploavljenjem pa je ameriška vlada poslala raznim deželam sveta pismene prošnje, da dovolijo ladji svobodno pristajanje. Toda do danes še nobena država ni na to prošnjo odgovorila niti z »da« niti z »ne«. Zgovoren molk. Torej atomska ladja Savannah ni zaželen.



Ko so celo po toplih gredah na naši obali paradižniki letos komaj vzklili in je vse kazalo, da bodo kot vsa druga zelenjava silno »osojeni«, se je naš sodelavec »znašel« in za poskušnjo vzgoji v svojem stanovanju v koparkem nebotičniku lepo paradižnikovo rastlino, ki je dala žal le en sam sadež — toda lep in zažeten, da je bilo veselje. Največ pa je bilo vredno to, da je dozrel že v času, ko je vsenaokoli skoraj še ležal sneg. Toliko bolj je zato šel v slast izdajljivemu »vrtinarju«, ko je lepi sadež pred dnevi slovesno pomolical

ŽETEV NA »STREHI SVETA«

V bližini mesta Paho v Tibetu, ki leži 4.200 metrov nad morjem, so pospravili prvi pridelek ječmena. Pridelek je bil kar bogat, saj so na 73 hektarjih zemlje našli 87.000 kilogramov ječmena, z drugimi besedami povedano: na zemljišču, ki je skoraj za pol kilometra višje od Triglava, so pospravili 1.200 kilogramov ječmena na hektar.

VELIK VELIKEMU

Albert Einstein je nadvse cenil filme Charlieja Chaplina. Nekega dne je napisal Chaplinu pismo: »Vaš film »Lov za zlatom« in je zamejil vsakomur in gotovo boste prišli v zgodovino kot velik človek in umetnik. — Einstein.« Na to pismo mu je Chaplin odgovoril: »Jaz Vas še bolj občudujem. Vaše relativnostne teorije ne razume nihče, pa ste vendarle dosegli svetovno slavo — Ch. Chaplin.«



Goljenke srednje šole za zdravstvene delavce v Piranu se kljub pomanjkanju časa posvečajo v prostem času izvenšolskemu delu. Pravilo celo, da v Piranu ni družbene organizacije, v kateri niso zastopane bodoče zdravstvene delavke — medicinske sestre. In to kljub izredno težkim pogojem, saj nimajo niti lastnega dijaškega doma, ampak gostujejo v prostorih doma onemoglih, prav tako na tistem pa so učilnici. Kljub izrednemu pomanjkanju tega kadra vzdržuje šola bolnišnica, ki je tudi njen ustanovitelj. Na sliki: goljenke šole za zdravstvene delavce urejajo s prostovoljnimi delom skromno dvorišče, ki je sedaj v toplih dneh njihova najljubša »učilnica«

MARK TWAIN:

Ste zasledec

Primazal mu je tako klofuto, da se je fant zamajal in omahnil na tla.

»Vstani! Kaj ležiš in se slišiš kot kakšna baba. Najprej vtakni noter vžigalno vrstico. Zdaš stresi smodnik! Počasi, počasi! Mar hočeš luknjo napolniti prav do vrha? Takšnega smrdokljuna pa še ne! Zdaš daj noter malo zemlje, malo peska. Zdaš tle nabij. Pusti, pusti! Pojdi mi izpod nog!«

Zgrabil je palico in sam nabij naboj psujoč in besneč kot obseden. Potem je prižgal vrstico, se umaknil iz okna in stekel kakih petdeset korakov stran, kmalu za njim je prišel tudi Fletlock. Nekaj minut sta čakala, nato je z vzhujala eksplozija. Visoko v zrak se je dvignil oblak dima in kamenja.

»Ne vem, kaj bi dal, da bi tudi tebe razneslo,« je zagodrnjal gospodar.

Spet sta zlezla v jamo, izgledala drugo luknjo in jo spet nabila.

»Poslušaj, koliko vrvice pa misliš uničiti? Mar ne znaš temperati?« je zarezal Flint.

»Ne, gospod,« je zajecel Fletlock in trzil z glavo nazaj, ker je pričakoval klofuto.

»Ne znaš! Butelj!...«

Flint je zlezal iz okna, pogledal z vrha v jamo in se obregnil: »Kaj pa onegavis, tepec! Odreži vrstico in jo prižgi!«

Revež v jami je drhtel od strahu.

»Prosim vas, gospod, jaz... bojim se... ne morem...«

»Mar mi hočeš še odgovorjati? Odreži jo in prižgi!« je zagrmel Flint.

Fant je odrezal vrstico in jo prižgal.

»O moj bog! Tale vrstica bo gorela le eno minuto! Naj te vrab pobere, takole prismojenega kakor si!«

Flint je dvignil lestev iz okna in z njo zbežal. Fant je od groze omahel.

»O, moj bog! Na pomoč! Na pomoč! Rešite me!« je zagrmel Fletlock.

»Kaj naj storim? Kaj naj napravim?«

S hrbtom se je prilepil ob steno in strmel v vrstico, ki je gorela in veselo prasketala. Nemočno je gledal v iskro, ki so pršele iz vrvice in pričakoval, da bo zdaj zdaj zabobnelo. Potem mu je sinila resilna misel. Skočil je do vrtenine in v zadnjem trenutku odrezal vrstico. Le še kak centimeter je je gledalo iz luknje.

Noge so ga izdale. Na pol mrtev od strahu se je zrušil na tla, vendar je pozneje veselo zamrmral:

»On sam mi je dal misel, kako naj ga uničim! Vedel sem, da bom našel primeren način, če bom dovolj dolgo čakal.«

Pet minut kasneje se je Bakner zaskrbiljeno in previdno priplazil do jame in pogledal noter. Takoj mu je bilo jasno, kaj se je bilo zgodilo. V okno je spustil lestev in fant se je le z največjo muko izlekel iz jame. Bil je bled kot zid in kolena so mu klecala. Baknerju je bilo sitno, ko ga je takole gledal. Z neko vrsto kesanja in sočutja, kar mu ni kdo ve kako pristajalo, mu je rekel:

»Veš, tole ni bilo nalašč. Nikomur ne pripoveduj o tem. Jezen sem bil, pa nisem vedel, kaj delam. Slab si videti. Za danes si dovolj delal. Pojdi domov in jej, kar ti je drago. Veš, tole je bilo čisto po naključju. Razburjen sem bil.«

»Preplašil sem se,« je odvrnil fant in se pripravljal, da gre.

»Nečesa sem se pa vendarle naučil. Ni mi žal.«

»Ta vrag se z vsako stvarjo sprizajni,« je zamrmral Bakner in gledal za njim. »Kdo ve, ali bo komu pripovedoval, kaj sem napravil? Morda pa ne bo... Škoda, da ga mina ni raznesla.«

Mladenčič ni izbral svojega prostega časa za to, da bi počival, marveč se je ves nestrpen in mrzlično lotil dela. Prav do Flintove kolibe je segalo gosto grmičevje in Fletlock je večino svojega dela napravil v tem temnem in skoraj neprehodnem grmičevju, ostali del pa v svoji šupi. Ko je bil naposled z delom pri kraju, si je rekel:

»Moti se, če misli, da ga bom izdal. Jutri in pojutrišnjem mu bom dokazal, da nisem nič manjša neroda, kakor pa sem bil doslej. Toda pojutrišnjem mu bom zadržil vrat in nihče ne bo uganil, kdo ga je in kako je to napravil. Najbolj čudno pri vsem tem pa je, da mi je dal on sam misel, kako naj ga upihnem.«

V

Znočilo se je. Do polnoči je manjkalo še pet minut. Kavarna je bila polna grobih ljudi v grobih oblekah. Na glavi so jim čepeli hlamudravi klobuki s povešenimi krajci, hlačnice so imeli zatak-

Kje je kaj te dni

KINO

KOPER: 25., 26. in 27. maja francoski film DVOJNI OBRAT; 28. in 29. maja francoski film MILLONAR PO SILI; 30. in 31. maja francoski barvni CS film POTOVANJE Z BALONOM.

SMARJE: 26. maja sovjetski barvni film HAJDUKOVA KRI; 27. maja francoski film TI SI MOJE ZIVLJENJE; 30. maja francoski barvni CS film POTOVANJE Z BALONOM.

SKOPIJE: 25. maja francoski film TI SI MOJE ZIVLJENJE; 27. maja sovjetski barvni film HAJDUKOVA KRI; 29. maja francoski barvni CS film POTOVANJE Z BALONOM; 31. maja jugoslovanski CS film DVA.

IZOLA: 25. maja ameriški barvni CS film VOZOVNI NA ZAHOD; 26. in 27. maja francoski film POTOVANJE Z BALONOM; 28. in 29. maja jugoslovanski CS film DVA; 31. maja francoski film MILLONAR PO SILI.

SEŽANA: 24. in 25. maja argentinski film TANGO LJUBEZNI; 26. in 27. maja italijanski CS film JEZ NA PACIFIKU; 29. in 30. maja nemški barvni film ZMESNJAVA LJUBEZNI; 31. maja jugoslovanski film ZGUBLJENI SVINCNIKI.

ILIRSKA BISTRICA: 25. maja ameriški barvni film SILIJA V AFRIKI; 26. in 27. maja jugoslovanski barvni film VZKIPELO MESTO; 28. in 29. maja ameriški barvni film SALOMON IN SABSKA KRALJICA; 30. in 31. maja ameriški VV film SREDI NOCI.

POSTOJNA: 24. in 25. maja ameriški barvni film STAREC IN MORJE; 26. in 27. maja ameriški barvni CS film KARNEVAL V NEW ORLEANSU; 29. in 30. maja ameriški barvni film JAGUAR, GOSPODAR DZUNGLE.

RADIO KOPER

POROČILA VSAK DAN ob 7.30, 13.30 in radijski dnevnik ob 15.00.

PETEK, 25. maja: 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 13.40 Poje zbor Slovenske filharmonije — 14.00 Vedro in popularno — 14.30 Opetne melodije — 15.30 Domače aktualnosti — 15.40 Glasbena medigra.

SOBOTA, 26. maja: 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 13.40 Poje zbor Slovenske filharmonije — 14.00 Vedro in popularno — 14.30 Opetne melodije — 15.30 Domače aktualnosti — 15.40 Glasbena medigra.

NEDELJA, 27. maja: 8.40 Z vedro pesmijo v nedeljsko jutro — 9.00 Naša reportaža: »Rešilna pokliči!« — 9.15 Poje Juliette Greco — 9.45 Sosedni kraji in ljudje — 14.00 Glasba po željah — 15.30 Igrajo veliki zabavni orkestri.

PONEDELJEK, 28. maja: 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 13.40 Odsloni iz oporo — 14.30 Od asanbla do orkestra — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Slovenske narodne pesmi.

TOREK, 29. maja: 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 13.40 V ritmu z malimi ansambli — 14.00 Paleta zabavnih popevk — 14.30 Sola in življenje: »Na pionirski praksi« — 14.50 10' s pionirji glasbene šole v Solkanu — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.15 Dalmatinske popevke.

SREDA, 30. maja: 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 13.40 Zabavni ritmi — 14.00 Odmevi iz Jugoslavije — 14.30 Za odhiti in razvedrilo igrajo in pojo Dave Pell, Nada Knežević, Radoslav Graič, Nikica Korbar, Bing Crosby, Rosemary Clooney in Tommy Dorsey — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Poje zbor primorskih študentov.

ČETRTEK, 31. maja: 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 13.40 Dragi spomini — domače melodije v izvedbi zabavne orkestra RTV Zagreb p. v. Ferda Pomykala — 14.00 Glasba po željah — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Slovenske narodne pesmi.

PETEK, 1. junija: 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 13.40 Poje zbor RTV

Ljubljana — 14.00 Vedro in popularno — 14.30 Iz opetnega sveta — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Domače aktualnosti — 15.40 Glasbena medigra.

SOBOTA, 2. junija: 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 13.40 Popevke in ritmi od tu in tam — 14.30 Majhen koncert zabavne glasbe — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Nekaj veselih domačih.

TELEVIZIJA

TV SPORED
STUDIA LJUBLJANA
od 25. maja do 2. junija 1962

PETEK, 25. maja: 19.00 MESEČNIK TV STUDIA SARAJEVO; 19.30 DOKA IN NA TUJEM;

SOBOTA, 26. maja: 19.00 TV POSTA; 20.35 POSTNA KOČIJA — serijski film;

PONEDELJEK, 28. maja: 18.00 RAZVEDNIK ČEZELJ IN ČOČINSKA BLAGAČNA — zgodba iz serije lutkovnih iger o Butalcih;

SREDA, 30. maja: 18.00 ZAJCI V TOVARNI IGRACK — TV slikanica za najmlajše; 18.10 RISAN FILM; 18.20 NASVETI: O RAZMNOŽEVANJU OKRASNIH RASTLIN;

18.30 ŠPORTNA ODVAJA: Sportni dan v šoli; 18.40 S KAMERO PO AFRIKI — serijski film;

19.05 IZ DELA NASH INSTITUTOV III — Raziskovalni reaktor Triga II; 19.30 TV OBZORNIK;

ČETRTEK, 31. maja: 20.20 KRATKI FILM; 20.30 TIŠINA — ODDAJA: zabavna glasbena oddaja; 22.00 SERIJSKI FILM;

PETEK, 1. junija: 19.30 DOKA IN NA TUJEM; 20.20 SLUZABNIK HIPOLIT — madžarska filmska komedija iz sporeda jugoslovanske kinoteke — v uvodu bo o delu spregovoril prof. France Brenk;

SOBOTA, 2. junija: 22.15 POSTNA KOČIJA — serijski film.

Za dobro voljo

SITNA REKLAMA

Lastnik neke trgovine ženskih oblek v Londonu se je močno začudil, ko je opazil, da je pred izloženim oknom vedno večja gneča. Ljudje so se smejali, potem pa odšli. Trgovec se je praskal po glavi in se skušal spomniti, kaj neki naj bi bilo v izložbi. Šel je pogledat in se zgrozil. Poleg modelov za nosečnice je bil napis: »Za moderna dekleta.«

GAGARINOV POKLON

Kaj pa lahko poklanja človek Gagarinovega kova? »Pepelnik? Morda uro? Kaj še! Ko je pred kratkim praznoval svoj 28. rojstni dan, je slavni Jurij Moskovčanom obljubil, da bo prvi sovjetski kozmonavt kmalu odšel na Mesec in da jim bo od tam prinesel kot darilo »polno vrečo kamenja«.

NE KROP NE VODA

»Znaš brati in pisati,« je ječar vprašal Mehikanca, ki ga je vpisoval v knjigo.

»Pisati znam, brati pa ne,« je odvrnil Mehikanec.

»Potem pa napiši tukaj svoje ime.« Mehikanec je čez celo stran napraskal okorne in velikanske črke.

»Kaj si pa nakracal?« je ječar ostrmel.

»Ne vem,« je skomignil Mehikanec, »saj sem ti povedal, da ne znam brati.«

njene v škornje, nekateri so imeli na sebi telovnike, toda nihče ni bil oblečen v suknjič. Sedeli so okrog razbeljene peči, ki je širila prijetno toploto. Slišati je bilo le tleskanje biljardnih krogel, drugače pa je bilo vse tiho — tiho je bilo pravzaprav le v kavarni, zunaj pa je od časa do časa završel veter in lupotal z neko oknico. Ljudje so se očitno dolgočasili in kot da bi nekaj pričakovali. Mahoma se je dvignil grčast kopač srednjih let, naščepenjenih brk in sovražnega pogleda, pograbil kolot vžigalne vrvice in ne da bi koga pozdravil, odšel. Ta kopač je bil Flint Bakner. Ko so se vrata za njim zaprla, so se vsi ostali v kavarni zganili.

»To je najbolj točen človek, ki sem ga kdajkoli poznal,« je rekel Jack Parker, kovač. »Kadar vstane in gre, je prav gotovo polnoči. Niti na uro ni treba pogledati.«

»To pa je tudi vse, kar je na tem človeku dobrega,« je odgovoril Peter Hoss.

»On naravnost okuže tukajšnje družbo,« je dejal poštar Ferguson. »Ko bi bil tale lokal moj, bi ga prisilil, da spregovori vsaj nekaj besed, ali pa bi ga vrgel skozi vrata.«

Ferguson je značilno pogledal gospodarja, ki je stal za točilno mizo, toda gospodar se je napravil, kakor da tega ni opazil, zakaj človek, ki so o njem govorili, je bil dobra stranka. Vsak večer je odhajal domov dobro nakresan.

»Poslušajte,« se je vmešal kopač Ham Sandwich, »ali se kdo od vas morda spominja, da bi komu plačal silice whiskeyja?«

»Kaj? On? Da bi Flint Bakner komu kdaj kaj plačal? Se ti je zmešalo?«

Vsi, kolikor jih je bilo v kavarni, so začeli govoriti drug čez drugega. Pat Raily je dejal:

»Ves je takole onega, zapreden, pa tudi tisti njegov poba ni nič boljši. Ne morem ju zgrabiti niti za rep niti za glavo.«

»Nikogar ni, ki bi ju lahko razumel,« je rekel Ham Sandwich. »Če že praviš, da sta ta dva tako zapredena, kaj naj potem rečemo se o tistem drugem? Če že govorimo o tem, moram reči, da je ta bolj zavrt kakor pa oba skupaj. Kdo pa naj njega razume?«

»Tako je!«

Vsi so se strinjali s tem mišljenjem, vsi razen enega. Ta človek je bil novinec, pisal se je Peterson. Naročil je pijačo za vse goste v kavarni in vprašal, kdo je ta tretji.

»Archy Steelman!« so odgovorili kakor v zboru.

»Je mar on zagoneten?« je vprašal Peterson.

»Je mar on zagoneten?« je ponovil vprašanje poštar Ferguson.